ZUID OP KOERS

NPRZ

Inhoudsopgave

Voortgangsrapportage 2023.

1. **Voor een sterke basis** pagina 2
2. **Betrekken bewoners en partners** pagina 3
3. **Thuisbasis op Orde** pagina 4
4. **School** pagina 6
5. **Werk** pagina 8
6. **Wonen** pagina 10
7. **Veilig** pagina 12
8. **Organisatie en Financiën** pagina 14

Op NPRZ.nl zijn de uitgebreide documenten te vinden. Scan de onderstaande qr-code voor de Voortgangsrapportage 2023

DE KRACHT VAN DE LANGE ADEM

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) is een aanpak van de lange adem. Bij de start van het NPRZ in 2011 was dit een bestuurlijk unicum. Inmiddels zijn er meer gebieden die à la het NPRZ aan de slag gaan en ontdekken dat een meerjarige gezamenlijke aanpak de enige manier is om de kansen van inwoners te vergroten en daarmee de achterstanden in te lopen.

Dit jaar zal onze voorzitter Ahmed Aboutaleb afscheid nemen. Al voor de ondertekening door alle partners eind 2011 was hij een drijvende kracht. Op verschillende cruciale momenten heeft hij sturend en beschermend opgetreden. Zijn betrokkenheid bij zijn stadsgenoten op Zuid en zijn geloof in belang en maakbaarheid van een beter leven, zijn een voorbeeld voor alle partners van het NPRZ.

De aanpak van het NPRZ heeft veel draagvlak: lokaal, bij het Rijk en bij de landelijke politiek. In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet staat bijvoorbeeld dat het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid wordt doorgezet. Dit is opnieuw een bewijs dat de handtekeningen onder het NPRZ uit 2011 nog steeds staan als een huis.

Zijn we er dan als we op deze manier doorgaan? Nee, want er zijn ook zorgen. Toen we begonnen, dachten we dat we in eerste helft van de 20 jaar het wiel zouden uitvinden en de boel in beweging zouden zetten, en dat we in de tweede helft van het programma vooral de snelheid moesten opvoeren. Nu overziend was dat optimistisch. Zuid is zeker in beweging, maar met alleen versnellen gaan we het einddoel – net zo opgeleid, werkend en wonend als hoort in een grote stad – niet halen.

Zo zitten nog lang niet genoeg scholieren op een vmbo-school waar ze voor techniek kunnen kiezen. Dit terwijl het aantal goed betalende banen in de technieksector alleen maar groeit. Ook moeten we meer doen om mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb) volwaardig mee te laten komen in onze maatschappij.Het begin is er, maar we moeten nu echt de stap maken van herkennen naar doeltreffend helpen. Veel mensen met lvb verdwalen in het woud van regels, formulieren en voorschriften. Ze worden daarmee buitengesloten en sluiten zich af van de maatschappij.

En dan is er nog de particuliere woningvoorraad op Zuid. Na het Midtermonderzoek van de commissie Van Rijn werd een financiële doorbraak afgesproken om het aanpakken van de slechte particuliere voorraad mogelijk te maken. Maar die doorbraak is nog steeds niet gerealiseerd. Ook zien we dat de nieuwbouw op Zuid in aantal en doelgroep achterblijft bij de nieuwbouw in de rest van de stad. Daardoor worden verschillen groter in plaats van kleiner.

Al deze dossiers zijn taai en ingewikkeld. Er zijn veel partijen bij betrokken en er spelen veel belangen. Het zijn echter ook uitdagingen die we gezamenlijk aankunnen. In de eerste twaalf jaar zijn er op Zuid veel zaken geregeld die eerder voor onmogelijk werden gehouden. Die hebben het leven van bewoners op Zuid beter gemaakt. Dat kan nu ook.

De drijvende kracht achter het mogelijk maken van het schijnbaar onmogelijke is de noodzaak en het geloof dat het nodig is. Deze overtuiging zit diep bij alle partners. Dat hebben de afgelopen twaalf jaar aangetoond. Deze vastberadenheid zal er ook voor zorgen dat de doorbraken er gaan komen.

Omdat de inwoners van Zuid net zoveel recht hebben op een goed bestaan als mensen elders. Niet meer en niet minder.

Marco Pastors, directeur NPRZ

Thuisbasis op Orde

Meer samenhang en samenwerking pagina 4

School

Resultaten stijgen, maar minder snel dan G4 pagina 6

Werk

Meer werkgevers met AanDeBak-garanties pagina 8

Wonen

Veel nieuwbouw op Zuid gekocht door Zuiderlingen pagina 10

Veilig

Minder criminaliteit maar meer gevoel van onveiligheid pagina 12

1. Voor een sterke basis

In het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), werken Rijk, de gemeente Rotterdam, woningcorporaties, zorginstellingen, schoolbesturen, bedrijfsleven, politie en het Openbaar Ministerie samen aan een gezonde toekomst voor Rotterdam-Zuid.

Samen zorgen alle NPRZ-partners dat de kansen van Zuiderlingen worden vergroot. Het NPRZ doet dat door zich te richten op de basis: elke bewoner van Zuid heeft recht op een goede woning, een fijne thuisbasis, goedbetaald werk, een veilige leefomgeving en een opleiding waarmee ze hun talenten kunnen ontwikkelen. De ambitie is dat de bewoners van Rotterdam-Zuid in twintig jaar tijd net zo zijn opgeleid, werken en wonen als in de andere vier grote steden van Nederland. Want waar je in Nederland wordt geboren of woont, mag niet je kansen in het leven bepalen. En hoe het met de bewoners van Zuid gaat, is bepalend voor hoe het met Rotterdam-Zuid gaat.
Tabel 1 wordt vanaf het begin van het NPRZ gebruikt. In de Zuid-kolom in deze tabel is met groen aangegeven welke indicatoren op dit moment 25% of meer dichter bij het einddoel zijn. In de voortgangsrapportage 2023 (www.nprz.nl/documenten) is een uitgebreidere analyse te vinden. Duidelijk is dat Rotterdam-Zuid op veel doelen en indicatoren op koers ligt.

Tabel 1

Hoe staat Zuid ervoor op gebied van School, Werk en Wonen

In olijfgroen is aangegeven van welke indicatoren op dit moment 25% of meer van het einddoel is behaald.

	Nederland	Totaal G4	Rotterdam	Zuid	7 Focuswijken
Stand bevolking 1 januari (2023)	**17.811.291**	**2.512.803**	**663.900**	**211.168**	**80.146**
Aandeel bevolking van Zuid (2022)	**1,19%**	**8,40%**	**31,81%**	**100%**	**37,95%**
Aantal inwoners tot 27 jaar in % van totale bevolking (2022)	**30,2%**	**32,4%**	**33%**	**33,5%**	**35,9%**
% leerlingen basisonderwijs met laagopgeleide ouders (1 okt 2022)[3]	**8,2%** (12%)[7]	**13,4%** (24%)[7]	**14,5%** (29%)[7]	**20,0%** (37%)[7]	**22,9%** (45%)[7]
Referentieniveaus: fundamenteel niveau (2022/2023)	**95,8%** (95,5)[9]	**95%** (94,1%)[9]	**94,4%** (94,5%)[9]	**93,1%** (94,1%)[9]	**93,2%** (92,8%)[9]
Referentieniveaus: streefniveau (2022/2023)[3]	**60,6%** (57,2%)[9]	**59,8%** (54,1%)[9]	**57,3%** (52,3%)[9]	**52,7%** (48,0%)[9]	**51,7%** (45,6%)[9]
% leerlingen in leerjaar 3 havo/vwo (2022/2023)[3]	**48%** (47%)[7]	**53%** (43%)[7]	**43%** (35%)[7]	**34%** (27%)[7]	**32%** (23%)[7]
% nieuwe voortijdig schoolverlaters (schooljaar 2020/2021)	**1,9%** (2,1%)[8]	**2,4%** (3,6%)[8]	**2,7%** (3,7%)[8]	**2,9%** (4,2%)[8]	**3,0%** (4,7%)[8]
% middelbaar of hoger opgeleid, als % van de bevolking 15 tot 75 jaar (1 okt. 2022)[3]	**73,7%** (68%)[6]	**77,7%** (69%)[6]	**69,9%** (62%)[6]	**62,1%** (52%)[6]	**60,6%** (49%)[6]
Gemiddeld besteedbaar huishoudens-inkomen, gestandaardiseerd (2020)	**€ 34.300** (€25.400)[5]	**€ 34.200** (€24.600)[5]	**€ 31.100** (€22.900)[5]	**€ 27.200** (€20.100)[5]	**€ 24.800** (€17.500)[5]
Kinderen tot 18 jaar in een huishouden met inkomens tot 110% van het sociaal minimum in % van alle kinderen tot 18 jaar in een huishouden (2022)[3]	**7,0%** (10%)[5]	**12,6%** (19%)[5]	**15%** (23%)[5]	**19,1%** (29%)[5]	**20,5%** (32%)[5]
% Huishoudens met een PW-AO- of WW-uitkering (2021)	**8,1%** (9%)[5]	**11,8%** (15%)[5]	**13,5%** (17%)[5]	**16,3%** (21%)[5]	**18,9%** (24%)[5]
% kwetsbare meergezinswoningen t.o.v. de woningvoorraad (2022)	-	-	**22,3%** (25,1%)[5]	**33,1%** (36,5%)[5]	**48,4%** (51,5%)[5]
Gemiddelde WOZ-waarde van woningen (2023)[3]	**€ 368.000** (€236.00)[5]	**€ 421.900** (€215.100)[5]	**€ 326.400** (€162.900)[5]	**€ 255.800** (€126.400)[5]	**€ 218.100** (€103.400)[5]

[1] Landelijke bron [2] Lokale bron [3] voorlopig cijfer [4] Landelijke bron voor NL en de G4 [5] Cijfer van 2011 [6] Cijfer van 2013 [7] Schooljaar 2011-2012
[8] schooljaar 2012-2013 [9] schooljaar 2016-2017

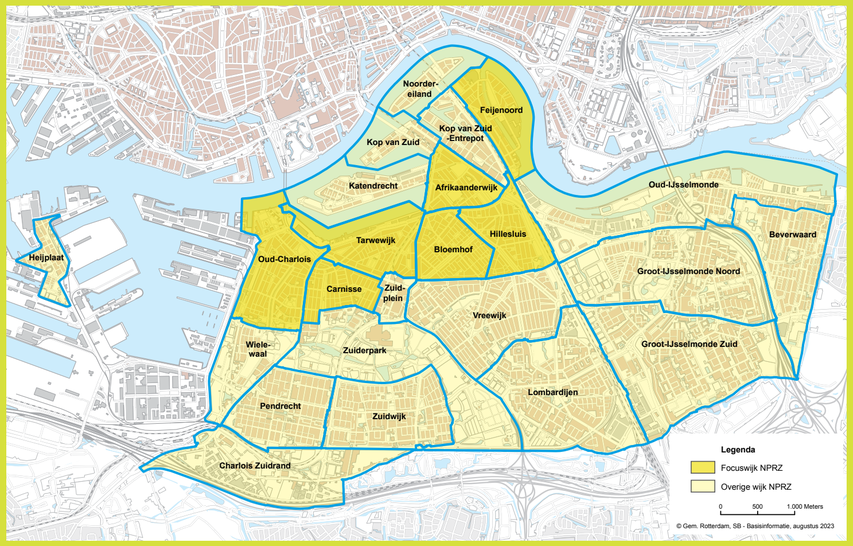

STUREN EN WERKEN OP WIJKNIVEAU

Om de gezamenlijke doelstellingen te behalen wordt er binnen het NPRZ op wijkniveau gewerkt (zie ook figuur 1 op pagina 3). NPRZ-partners en professionals in de wijk kunnen elkaar vinden zoals in figuur 1 is geïllustreerd. Het WijkMT onder leiding van de wijkmanager heeft hierbij een verbindende rol. Daarnaast kunnen bewoners bij de wijkpartners terecht met ideeën die aansluiten bij de doelstellingen van het NPRZ.

2. Betrekken bewoners en partners

In de midtermreview werd geadviseerd extra aandacht te besteden aan het betrekken van bewoners en partners. In 2023 is het NPRZ daar volop mee aan de slag gegaan. Zo zijn er 27 bezoeken aan de 14 wijkraden geweest en zijn er al verschillende bewonersinitiatieven voor de buitenruimte op Zuid gefinancierd door het NPRZ.

Samen met de partners en bewoners werkt het NPRZ aan het verbeteren van het leven op Zuid. Doordat NPRZ-partners en professionals in de wijk samen aan betere school- en werkcarrières werken, gaan we het verschil maken. We betrekken hierbij bewoners als bondgenoot van het NPRZ en gaan met elkaar aan de slag, zodat bewoners meer eigenaarschap ervaren over hun eigen leven en dat van hun kinderen.

Samenwerking met de Wijkraden
Het programmabureau ging het afgelopen jaar in gesprek met wijkraden over school, werk, wonen, thuisbasis op orde en veiligheid. NPRZ-directeur Marco Pastors en Tim Versnel, NPRZ-bestuurslid namens de gemeente, spraken met de wijkraden over de raakvlakken met hun wijkakkoord en jaaractieplan. Die waren er niet altijd, maar sommige wijkraden gaven bijvoorbeeld aan het belangrijk te vinden dat er meer alleenstaande moeders uit de bijstand worden geholpen en dat jongeren weerbaarder worden tegen criminele invloeden. Inmiddels zijn NPRZ-partners hier op wijkniveau mee aan de slag.

Initiatieven van bewoners
Om de NPRZ-doelen te realiseren werken we samen met onze partners in de wijk. Bewoners met ideeën die aansluiten bij de doelstellingen van het NPRZ kunnen terecht bij het initiatievenloket, bij MijnRotterdam, bij de wijkmanager van gemeente Rotterdam of bij wijkpartners zoals verenigingen of geloofsgemeenschappen.

Figuur1: Integraal wijkgericht werken

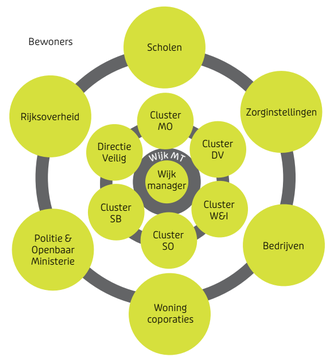

↑ NPRZ op bezoek bij de wijkraad Carnisse

Bewonersparticipatie via de partners
Het programmabureau en de NPRZ-partners hebben samen de opgave te werken aan een bewonersbondgenootschap. Bewoners worden via de NPRZ-partners betrokken bij het programma en zijn onderdeel van de inzet om Zuid net zo opgeleid, werkend en wonend te maken als gebieden elders in ons land. In 2023 zijn het programmabureau en de NPRZ-partners in gesprek gegaan over bewonersparticipatie. Er is gesproken over hoe het programmabureau de NPRZ-partners kan helpen om het NPRZ-bondgenootschap van elke indivuele partner in te vullen. In 2024 worden hierover afgespraken gemaakt.

Burgerberaad NPRZ
Het afgelopen jaar heeft het programmabureau samen met gemeente Rotterdam gewerkt aan de voorbereiding van een Burgerberaad NPRZ. Dit Burgerberaad wordt ingezet om de kansen van de bewoners op Zuid te vergroten bij het vinden van een goede opleiding, baan en woning. Dit is geen eenvoudige opgave, en daarom wordt bewoners van Zuid gevraagd mee te denken over de aanpak. Komend jaar wordt er een projectplan opgesteld en gaat het projectteam met de uitvoering aan de slag, zodat in 2025 het Burgerberaad NPRZ kan plaatsvinden. Daarbij wordt ook geleerd van de ervaringen met het Klimaatberaad dat de gemeente Rotterdam in 2024 houdt.

#IedereenkomtnaarZuid
Ook in 2023 kwamen er veel besturen, volksvertegenwoordigers en programmabureaus van andere NPLV-gebieden naar Rotterdam-Zuid. Zij maakten kennis met verschillende partner-interventies; zo bezochten ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een leerpraktijkcentrum, en hoorde het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom alles over de praktijk van het programma 'Gaan voor een baan'. De vraag die in 2023 het meest gesteld werd tijdens werkbezoeken, is hoe je het als nationaal programma voor elkaar krijgt dat zoveel partners naar een gezamenlijk doel toewerken. Ook binnen het NPRZ blijft dat een uitdaging, en juist daarom is het zo belangrijk dat de partners elkaar in de wijk kunnen blijven vinden. De formule van de werkbezoeken aan Rotterdam-Zuid gaan we in de toekomst daarom ook óp Zuid gebruiken; de partners van het NPRZ zullen ook een bezoek aan elkaar brengen.
Dit sluit bovendien aan bij de nieuwe koers die het NPRZ wil varen. In de eerste helft van het programma is de strategie geweest niet in te zetten op naamsbekendheid. De gedachte was: 'Als de mensen maar profijt hebben van de acties van het programma.' Inmiddels is er de overtuiging dat een grotere bekendheid van het NPRZ wel degelijk belangrijk is voor het bondgenootschap met bewoners en voor een gevoel van betrokkenheid bij alle NPRZ-partners. Het NPRZ wil de komende periode daarom zorgen voor meer naamsbekendheid bij bewoners en bij medewerkers van de partners – zowel binnen de hoofdorganisatie, als bij de professionals in de wijken. Zodat de partners, zoals in figuur 1 is geïllustreerd, met elkaar blijven samenwerken op wijkniveau.

WAT IS ER BEREIKT IN 2023?

27
bezoeken aan de wijkraden

6
bewonersinitiatieven uitgevoerd in 2023 gefinancierd door het NPRZ

↑ Bewonersinitiatief vergroening Herman Costerstraat is gefinancierd door het NPRZ.

BEWONERSBETROKKENHEID

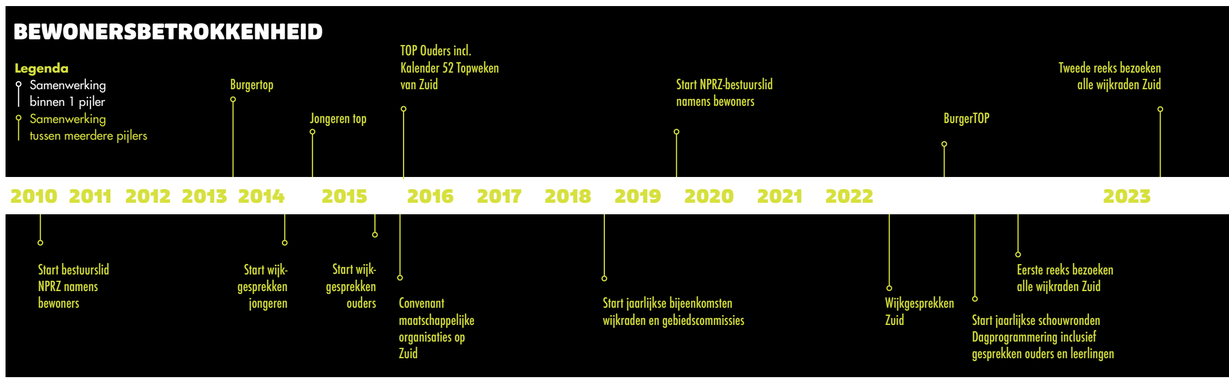

3. Thuisbasis op Orde

↑ Een stevige thuisbasis vergroot de kansen op een goede schoolloopbaan voor kinderen en de kans op werk voor volwassenen.

Thuisbasis op Orde heeft zich vanaf de start van het NPRZ in 2011 ontwikkeld tot een essentiële schakel in de aanpak van Zuid. Er is namelijk verbetering nodig in de samenhang en samenwerking van de organisaties die hulp bieden. In het eerste jaar dat Thuisbasis op Orde een officiële pijler is, valt op dat nog wordt gezocht naar een beter inzicht in het versnipperde landschap van hulp. Ook kampen de betrokken sectoren met personeelstekorten.

Voor het NPRZ betekent de Thuisbasis op Orde dat sociaal functioneren, opvoeding, geldzaken, taalvaardigheid, veiligheid voldoende zijn ingevuld zijn om school, werk en wonen mogelijk te maken voor elk huishouden. Een stevige thuisbasis vergroot de kans op een succesvolle schoolcarrière voor kinderen en de kans op het krijgen en behouden van werk voor volwassenen. In Rotterdam-Zuid wonen relatief veel mensen zonder zo'n basis: er is veel armoede, er zijn veel gezinnen met schulden, meer mensen met een licht verstandelijke beperking, met problemen en stress.

Preventie in de wijken
De wijkteams staan onder druk door personeelstekort. Dit is een belangrijke reden waarom het nog niet is gelukt de wachtlijsten bij de wijkteams weg te werken. Er wordt goed bijgehouden of de ingezette maatregelen het gewenste resultaat hebben. Ondertussen ontwikkelen de wijkteams zich door.

De deelname aan de schoolzorgteams is geregeld voor nagenoeg alle in aanmerking komende scholen (53 van de 55 op Zuid). De voorbereiding van de uitbreiding van de Children's Zone teams, als onderdeel van de wijkteams, naar alle wijken van Zuid is in gang gezet. De wijkteams hebben een aanpak die wordt gekenmerkt door "er-op-af", aanwezig zijn op plekken waar ouders zijn, vroegsignalerend/preventief, Hierbij is ook hulp beschikbaar voor enkelvoudige pro-blematiek. De gezinsaanpak gericht op armoede wordt hierbij gelijk geïntegreerd. Ook de zogenaamde aanpak "Hand-in-Hand" wordt in alle wijken ingevoerd. Hierbij werken wijkteam en werkcoaches nauw samen.

Vergroten basisvaardigheden
We weten dat problemen op Zuid relatief vaker voorkomen dan in de rest van de stad. Zo woont meer dan 50% van de laaggeletterden van Rotterdam op Zuid, van het geschatte aandeel mensen met een lichtverstandelijke beperking (lvb) woont 44% op Zuid en 43% van de mensen met problematische schulden. Er is afgesproken dat de gezamenlijke partners sturen op de verdeling van de hulpinzet en effecten in de stad naar proportionaliteit.
Het aandeel taaltrajecten is, in tegenstelling tot voorgaande jaren, in 2023 afgenomen. Van 45% gestart en 47% behaalde trajecten in 2022 naar 38% gestart en 43% behaald. Voor de aanpak licht verstandelijke beperking (lvb) wordt voor-alsnog vooral ingezet op het trainen van professionals van de gemeente in het herkennen van lvb. Er is slechts beperkt inzicht in hoeveel mensen er worden bereikt en een plan om doorbraken op dit vlak te bereiken, ontbreekt nog.
Bij de aanpak en mogelijkheden rond schulden zien we een lichte verbetering van het bereikte aandeel mensen en ook absoluut worden er meer mensen op Zuid bereikt. Ook zijn de voorbereidingen in gang gezet om het Expertiseteam financiën straks aanwezig te laten zijn op het Werkstation op Zuid. Ook wijkteam en vraagwijzer zullen daar aanwezig zijn.

Bezuinigingsopgave zorg
Bij de opgave voor de gehele stad om de zorgkosten te beperken (Bestuursopdracht Zorg van de gemeente Rotterdam) doet zich bij de uitvoering ook de kans voor om de verdeling van de hulp proportioneel op Zuid te laten landen. We zien op veel vlakken dat de zorg nog minder vaak op Zuid belandt dan verwacht mag worden gezien de problemen waarmee inwoners van Zuid te maken hebben. Zie hiervoor de pictogrammen aan de rechterkant van pagina 5. Het NPRZ neemt deel in de pilot bestaanszekerheid Bloemhof, waardoor zorgprofessionals de mogelijkhe-den van het NPRZ kunnen benutten ten behoeve van zorgvragers en preventie van zorgvragen.

Kansrijk opgroeien: programmatische aanpak 0-4 jaar
Jaarlijks zijn er in het NPRZ-gebied gezinnen waar ouders worstelen met opvoeding, werk en armoede. Om hun situatie structureel te verbeteren, is een integrale aanpak nodig waarbij jonge (aanstaande) ouders vanaf de start worden ondersteund en een kansrijke ontwikkeling van zowel jonge ouders als jonge kinderen centraal staat.
Op basis van de aanbevelingen van de Midterm Review van de commissie Van Rijn, hebben de NPRZ-partners afgesproken gezamenlijk een programmatische aanpak -9 maanden tot 4 jaar te ontwikkelen. Deze integrale aanpak is bedoeld voor een kansrijke ontwikkeling van jonge (aanstaande) ouders en jonge kinderen. In 2023 is gestart met de opzet van een programmatische aanpak van 0-4 jaar. In 2024 is er een plan van aanpak voor drie actielijnen opgeleverd.

- **Toewerken naar gratis kinderopvang met voorschoolse educatie (ve) voor 0-4-jarigen**
  Door het gratis maken van de kinderopvang kunnen ouders richting betaald werk worden begeleid en/of worden opgeleid voor werk in de kinderopvang. Het koppelen van een educatief programma aan gratis kinderopvang komt de ontwikkeling van kinderen ten goede.
- **Het eerder en beter bereiken van ouders en kinderen**
  Om meer potentieel kwetsbare ouders en kinderen tussen 0-4 jaar in NPRZ-gebied op een juiste manier te ondersteunen, moeten zij eerder en beter worden bereikt met bestaande voorzieningen, of het aanbod dient te worden aangepast aan de vraag in het gebied.
- **-9 maanden aanpak met het programma Stevige Start**
  De eerste duizend dagen zijn bepalend in de start van een kinderleven. Het is dus van belang om al in de zwangerschap te starten, omdat dan al achterstanden bij kinderen kunnen ontstaan. Met een stevigere aanpak -9 maanden wordt bijgedragen aan het doel om meer kwetsbare ouders te bereiken en te ondersteunen zodat de kinderen gezonder, kansrijker en veiliger opgroeien.

↑ NPRZ wil de situatie van ouders die worstelen met opvoeding, werk en armoede structueel verbeteren.

↑ Bij Thuisbasis op Orde is speciale aandacht voor de ontwikkelingen van 0-4-jarigen.

DOELEN THUISBASIS OP ORDE

Voor Thuisbasis op Orde zijn drie effectindicatordoelen benoemd waar geen directe acties op zijn benoemd maar die wel als ondergrenswaarde aangeven in welke mate het lukt om school, werk en wonen voor de huishoudens op Zuid mogelijk te maken. Alle drie de doelen hebben zich positief ontwikkeld.

Daling van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede
In 2022 is het aantal huishoudens op Zuid met kinderen en een inkomen tot 110% van het sociaal minimum circa 4.100. Dit is 41.4% van Rotterdam. Dit percentage is gezakt vergeleken met het jaar ervoor maar nog steeds hoog. Het proportionele aandeel van huishoudens met kinderen is namelijk 33,6% van Rotterdam (zie grafiek 1).

Daling naar proportioneel aandeel in de stad van aantal thuiszitters
In schooljaar 22/23 kwamen er 144 nieuwe thuiszitters op Zuid bij (40% van heel Rotterdam) en er gingen 117 leerlingen weer naar school (39% van heel Rotterdam). Per saldo volgen er 66 leerlingen per datum oktober 2023 ongeoorloofd geen onderwijs. Het aandeel van Zuid binnen Rotterdam is afgenomen van 57,3% naar 44,5%.

Aantal uithuiszettingen als gevolg van schulden is laag en mag niet hoger worden
Aantal verzoeken tot bemiddeling in 2023 was voor 926 huishouden op Zuid (38,4% van Rotterdam). 19 daarvan zijn daadwerkelijk ontruimd (28,8% van heel Rotterdam). Een voorgenomen ontruiming was er echter voor 175 huishoudens (42,1% van heel Rotterdam). Hoewel het aantal verzoeken tot bemiddeling en voorgenomen ontruimingen behoorlijk is toegenomen ten opzichte van 2022, is het aantal daadwerkelijke ontruiming gelijk aan 2022 en daarmee laag gebleven.

Grafiek1: aandeel van Zuid in Rotterdam

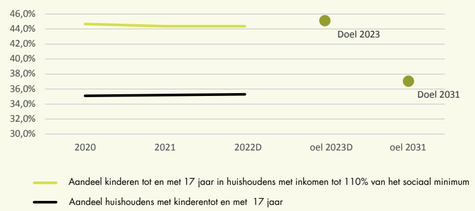

WAT IS ER BEREIKT IN 2023?

5.005 bewoners aangemeld bij de wijkteams, 36% van Rotterdam. In 2022 waren dit er 4.390.

42% van de door de wijkteams toegekende jeugdwet voorziening kwam terecht bij jeugd van Zuid. In 2022 was dit 41%. Onder Jeugdwet voorzieningen valt alle hulp die een jeugdige of zijn ouders nodig hebben bij problemen met het opgroeien, de zelfredzaamheid of deelname aan de maatschappij.

Net als in 2022 woonde in 2023 op het einde van het jaar **35%** van de bewoners met een WMO-voorziening op Zuid. Hier wordt nog gewerkt aan nadere duiding.

In bijna alle wijkteams was in 2023 sprake van wachtlijsten.

9 van de 15 wijkteams op Zuid werken met een Children's Zone team.

53 van de 55 scholen op Zuid die in aanmerking komen, hebben een schoolzorgteam.

3.503 taaltrajecten zijn door bewoners van Zuid gestart, dit is 38,4% van heel Rotterdam (45,1% in 2022).

1.616 taaltrajecten zijn door bewoners van Zuid afgerond, dit is 43,0% van heel Rotterdam (47,3% in 2022).

1.676 bewoners zijn geholpen met begeleiding van het expertise team financiën (ETF), dit is 4,6% van heel Rotterdam. In 2022 ging het om 1.364 bewoners.

858 bewoners zijn geholpen door de Kredietbank Rotterdam, dit is 41,2% van heel Rotterdam. In 2022 ging het om 907 bewoners.

THUISBASIS OP ORDE

Legenda
- Samenwerking binnen 1 pijler
- Samenwerking tussen meerdere pijlers

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

- 2013: Start wijkteams Children's Zone (CZ)
- 2014: Start integrale wijkteams Zuid
- 2015: • Programma van eisen wijkteams CZ • Vaststelling Vraag analyse instrument (VAI)
- 2016: Alle wijkteamleden Zuid naar VAI training
- 2018: Afronden Hand in Hand aanpak van wijkteams en werkcoaches en borgen in staande organisatie
- 2019: Start proportionele aandelen stedelijk taal en schulden programma
- 2020: Start schoolondersteunende zorg
- 2021: Aanpak Proportioneel aandeel schulden gehaald
- 2022: Start pilot gezinsaanpak armoede in Carnisse en Tarwewijk
- 2022: Schoolzorgteams op 24 scholen
- 2023: Start pijler aanpak Thuisbasis op Orde inclusief aanpak 0-4 jaar

4. School

De onderwijsresultaten op de basisscholen op Zuid zijn in 2023 licht gestegen, maar op veel punten minder hard dan de G4. Uit een nadere analyse blijkt dat scholen met hoogste schoolgewicht op Zuid ondanks het lerarentekort en achterstanden beter presteren dan vergelijkbare scholen elders in het land. Er zijn echter ook scholen die minder goed meekomen en meer ondersteuning en begeleiding nodig hebben.

↑ Onderwijsresultaten op verschillende basisscholen op Zuid zijn 2023 is licht gestegen.

In het basisonderwijs worden twee referentieniveaus gevolgd. Het *basisniveau* wat elke leerling tenminste zou moeten beheersen bij het verlaten van de basisschool en het *streefniveau* wat iedereen nodig heeft om mee kunnen doen in de maatschappij. Voor het streefniveau zien we voor Zuid een stijging van 51,10% naar 52,6%. Dezelfde ontwikkeling zien we ook bij de G4, zij stijgen ook van 58,9 naar 59,8% (zie grafiek 2).
Voor het fundamenteel niveau zien we bij de leerlingen van Rotterdam-Zuid een hele lichte daling t.o.v. vorig jaar, van 93,7% naar 93,1%. De G4 zit op 95%, dat was vorig jaar 94,9% (zie grafiek 3).
Bij de eindadviezen voor havo/vwo zien we een lichte stijging in Rotterdam-Zuid, van 45,5 naar 46,8% (zie grafiek 4). Deze adviezen stijgen echter minder snel dan het percentage leerlingen dat het zogenaamde streefniveau dat op 52,6% ligt. Je zou verwachten dat een hoger streefniveau betekent dat het aandeel havo/vwo adviezen meestijgt. Hier is verdere analyse en duiding met de schoolbesturen nodig.
In het uitvoeringsplan NPRZ 2023-2027 is afgesproken dat de scholen 'passend en kansrijk' adviseren'. Het hebben van hoge verwachtingen van álle leerlingen is daarbij de norm. Verder zien we dat de afstroom van leerlingen in het 3e leerjaar, t.o.v. het schooladvies in groep 8, is afgenomen. Van 14% in 2022 naar 10,4% in 2023.

Schoolweging en lerarentekort

De scholen op Zuid hebben veel leerlingen die extra zorg en aandacht nodig hebben omdat ze opgroeien met bijvoorbeeld armoede, schulden of stress. Hoe kwetsbaarder de leerlingensamenstelling, hoe hoger de zogenoemde schoolweging. Waar slechts 10% van de basisscholen in Nederland in de hoogste categorie zit en in de grote steden (G4) 36%, is dat op Zuid 71%.
Een hoge schoolweging en kwetsbare leerlingensamenstelling gaat vaak gepaard met een hoger lerarentekort *(Bron: Onderzoeksbureau Centerdata)*. Rotterdamse schoolbesturen melden dat klassen vanwege lerarentekort zijn vergroot en dat de werkdruk in het onderwijs hierdoor hoger is geworden. Het lerarentekort is een landelijk probleem maar extra problematisch op Zuid, het tekort in met name Feijenoord en Charlois is ver boven het gemiddelde van de stad.

Tabel 2: lerarentekort basisscholen

	okt'21	okt'22	okt'23
Feijenoord	21%	16%	24%
IJsselmonde	13%	12%	15%
Charlois	14%	17%	20%
Rotterdam	12%	11%	17%

(Bron: Dataformulieren CentERdata, OBI)

Tegen deze achtergrond behalen veel scholen op Zuid met de hoogste schoolwegingen mooie resultaten. Ze doen het even goed of zelfs beter dan vergelijkbare scholen in de G4. *(Bron: Monitor scholen op Zuid 2023)*
Wat hier ook bij helpt is de samenwerking tussen basisscholen en hulpverlening, in de vorm van de schoolzorgteams op inmiddels vrijwel iedere basisschool op Zuid. Een team van hulpverleners onder leiding van de school zorgt dat kinderen op school en het gezin van waaruit ze komen de hulp krijgen die nodig is.
In de nadere analyse van de onderwijsresultaten op schoolniveau zien we ook scholen die niet meekomen. Met de onderwijspartners is afgesproken dat wordt ingezoomd op deze scholen.

Dagprogrammering

Om kinderen en jongeren op Zuid te stimuleren in hun leerprestaties, talenten en sociaal- emotionele vaardigheden, bieden 34 van de 59 basisscholen en 7 van de 19 voortgezet onderwijsscholen op Zuid extra leertijd aan. Dit noemen we Dagprogrammering. Op de basisscholen krijgen leerlingen sinds 2019-2020 tien uur extra leertijd per week. In het voortgezet onderwijs gaat het sinds 2021-2022 om zes uur per week extra, voor eenderde van de leerlingen. Jaarlijks zijn er schouwrondes naar de relatie tussen doelen, inzet en opbrengsten van de Dagprogrammering. Zodoende ontstaat een goed beeld van de invulling in de praktijk en wat er nodig is om prestaties te verbeteren.
Er hebben inmiddels twee schouwrondes plaatsgevonden waarbij 22 bassischolen en alle zeven Dagprogrammeringsscholen in het voortgezet onderwijs zijn geschouwd. In schooljaar 2024-2025 volgen de overige 12 basisscholen.
Alle betrokkenen zijn overtuigd dat de Dagprogrammering van meerwaarde is voor leerlingen. Door steeds meer inzicht in wat wel en niet werkt, gaat de uitvoering van de Dagprogrammering steeds beter *(Bron: schouw rapporten 2022 en 2023 Sardes)*.

Grafiek 2: streef niveau

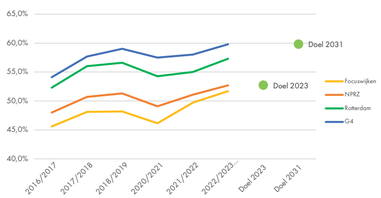

(Bron CBS, bewerking OBI Gemeente Rotterdam)

Grafiek 3: fundamenteel niveau

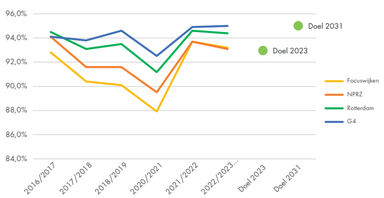

(Bron CBS, bewerking OBI Gemeente Rotterdam)

Grafiek 4: aandeel adviezen havo/vwo

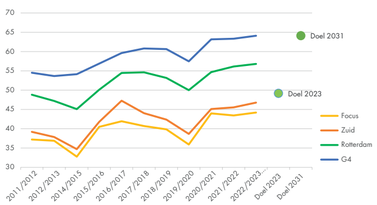

(Bron CBS, bewerking OBI Gemeente Rotterdam)

DAGPROGRAMMERING IN HET KORT

DOEL

Gelijke kansen realiseren en de talenten van de kinderen beter benutten.

34 basisscholen	7 vo-scholen	Vele maatschappelijke partners	
5 schoolbesturen	4 schoolbesturen	Programmabureau NPRZ	Gemeente Rotterdam
10 uur per week	6 uur per week		
8.290 leerlingen	1.261 leerlingen		

Bijdragen aan:
• bredere vorming van leerlingen • een evenwichtige sociaal-emotionele ontwikkeling • goede onderwijsresultaten

Gaan voor een Baan

Basisscholen op Zuid maken fors meer gebruik van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (lob). Zo komen steeds meer kinderen al vanaf groep 6 in aanraking met kansrijke sectoren zorg, haven en techniek. Daarbij valt op dat vooral praktijkgerichte activiteiten populair zijn. We zien in 2023 dat het aantal studenten in de zorg op het mbo is gestegen, maar in de techniek is het aantal licht gedaald.

In Rotterdam-Zuid starten jaarlijks zo'n 1.200 leerlingen met een mbo-diploma op de arbeidsmarkt. Helaas is er nog steeds sprake van een mismatch tussen opleidingskeuzes van jongeren en de vraag van de arbeidsmarkt. Werkgevers in de zorg, haven en techniek bieden een hoog salaris, maar hebben een structureel tekort aan goed opgeleide mbo'ers. Door brede loopbaanoriëntatie op de basisscholen, het voortgezet onderwijs en het mbo geeft het NPRZ-programma Gaan voor een Baan leerlingen van Zuid een sterke start op de arbeidsmarkt. Zo ontdekken jongeren waar ze goed in zijn, waar in de toekomst werk en ondernemerskansen te vinden zijn en welke beroepsopleidingen een garantie geven op een baan met een goed salaris. In 2023 is de uitstroom van het percentage studenten op het mbo in de zorg opleidingen gestegen van 14% naar 16,1% en daarmee ligt de doelstelling van 17% binnen handbereik. Voor de techniek zien we een lichte daling van 30,2% naar 28,8% (zie tabel 3). Om te zorgen dat 38% van de leerlingen met een techniekdiploma het mbo verlaat, is meer investeren in vroegtijdige en structurele loopbaan oriëntatie en keuze begeleiding van cruciaal belang.
In 2023 is gestart met een onderzoek naar wat ervoor nodig is om op elke vmbo-school in Rotterdam-Zuid een techniekprofiel aan te bieden en welke alternatieven er zijn voor het aanbieden van een techniekprofiel. Het onderzoek zal in juni 2024 worden opgeleverd. Samen met de onderwijspartners, Gemeente Rotterdam en het Rijk zullen vervolgacties worden gedefinieerd.

Tabel 3: meerjarige doorstroming tav zorg en techniek

Instroom vo (klas 3)	2012	2019	2020	2021	2022
vmbo techniek	16,9%	21,6%	19,4%	23,3%	22,2%
vmbo Z&W	34,8%	31,8%	35,8%	35,6%	35,9%
vmbo ec-agr	48,3%	46,6%	44,8%	41,1%	42,0%
Uitstroom vo	**2012**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
vmbo techniek	17,1%	22,2%	22,4%	20,9%	20,9%
vmbo Z&W	34,6%	37,1%	33,8%	37,3%	37,3%
vmbo ec-agr	48,3%	40,6%	43,8%	41,8%	41,8%
Instroom mbo	**2012**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Techniek 1/2	10,9%	12,9%	11,8%	11,6%	12,2%
Techniek 3/4	11,1%	19,8%	17,4%	19,4%	16,7%
Totaal Techniek	22,0%	32,7%	29,2%	31,0%	28,9%
Zorg	7,5%	10,5%	10,9%	13,2%	11,1%
Overig	68,9%	56,8%	60,0%	55,8%	60,0%
Uitstroom mbo	**2012**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Techniek 1/2	13,0%	7,5%	7,9%	7,2%	7,2%
Techniek 3/4	10,6%	25,0%	21,5%	23,0%	21,6%
Totaal Techniek	23,6%	32,5%	29,5%	30,2%	28,8%
Zorg	7,5%	12,3%	13,1%	14,0%	16,1%
Overig	**68,9%**	**55,2%**	**57,4%**	**55,8%**	**55,1%**

Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob)

In schooljaar 2023/24 hebben de basisscholen meer loopbaan oriëntatie activiteiten georganiseerd, met gemiddeld 8.8 ingeplande lob-activiteiten (was 6.4 in 2022/23). Dit is hoger dan de gemiddeld 7.5 activiteiten dan voor de Coronapandemie. Het voortgezet onderwijs liet een lichte daling zien, zowel in de onderbouw als in de bovenbouw (zie tabel 4).
Een mooi voorbeeld van een lob-activiteit van Gaan voor een Baan is het havenprogramma. Ruim 600 leerlingen op het voortgezet onderwijs hebben kennis gemaakt met de dynamiek en veelzijdigheid van de Rotterdamse haven. Via het havenprogramma voor het voortgezet onderwijs bezoeken leerlingen verschillende havenbedrijven, ontmoeten de medewerkers en ontdekken het werken in de haven.

Tabel 4

Lob-activiteiten	Schooljaar '22/23	Schooljaar '23/24	
Basisscholen	6,4	8,8	↑
Onderbouw voortgezet onderwijs	4,1	4	↓
Bovenbouw voortgezet onderwijs	5,6	5,2	↓

De bijdragen van werkgevers vormen een cruciaal onderdeel van de lob-activiteiten. Zij laten jongeren kennismaken met de verschillende sectoren en verstevigen de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt.
Centraal onderdeel van Gaan voor een Baan is de beschikbaarheid van AanDeBak-garanties. Om het voor jongeren extra aantrekkelijk te maken om te kiezen voor een beroepsopleiding met hoge baankansen en hoge salarissen, stellen werkgeversorganisaties ADB-garanties beschikbaar voor de jongeren van Zuid (zie hoofdstuk 5).
Betrokkenheid van ouders is nieuw onderdeel van onze loopbaanoriëntatie. Ouders spelen immers een belangrijke rol bij de studiekeuzes van hun kinderen. De aandacht vanuit het Gaan voor een Baan programma op het versterken van ouderbetrokkenheid lijkt binnen het basisonderwijs vruchten af te werpen. Er is steeds meer vraag naar interactieve ouderavonden waarbij samen met de scholen een programma op maat gemaakt wordt om de interactie tussen ouders en leraren te vergroten. Ook inspiratiesessies voor professionals in het basisonderwijs (door een lob-expert) worden in toenemende mate aangevraagd.
Een ander belangrijk thema binnen de scholen zijn de verleidingen van de criminaliteit, deze hebben invloed op de keuzes die jongeren maken voor hun toekomst. Het aanbod van Gaan voor een Baan is daarom ook uitgebreid met activiteiten gericht op het verstevigen van de weerbaarheid van leerlingen (zie hoofdstuk 7).

Programma Tech op Zuid, Sterk techniek Onderwijs

Tech op Zuid heeft als doel de in- en doorstroom van leerlingen in de vmbo-techniekprofielen te verbeteren. Vanuit de gezamenlijke ambitie wordt samengewerkt met Gaan voor een Baan op loopbaan oriëntatie. De doelen van Tech op Zuid zijn het verbeteren van zowel het imago van techniek als de techniekfaciliteiten op het basis- en voortgezet onderwijs. Ook het aantrekken en professionaliseren van voldoende bekwame docenten en het versterken van de samenwerking met het bedrijfsleven is onderdeel van de aanpak.
Op het voortgezet onderwijs is geïnvesteerd in nieuwe techniekruimten, machines en materialen om goed aan te sluiten bij de behoefte van het bedrijfsleven in de regio. Op alle techniekscholen is een breder palet aan keuzevakken beschikbaar die beter aansluiten bij moderne technologie in de regio. Ook kunnen vmbo-leerlingen via de doorlopende leerlijn PIE (Produceren, Installeren en Energie) versneld hun mbo-diploma halen.
De huidige regeling loopt eind 2024 af en er zal voor de nieuwe periode 2025-2029 een nieuwe aanvraag worden ingediend. Deze geldt dan voor alle vmbo-scholen en niet alleen de technische vmbo-scholen. Verder is er een verplichte samenwerking met mbo, basisscholen en bedrijfsleven.

SCHOOL

Legenda
- Samenwerking binnen 1 pijler
- Samenwerking tussen meerdere pijlers

2010 2011
- Geld beschikbaar door OCW en Gemeente voor extra lestijd CZ (€18 miljoen per jaar t/m 2017/18)

2012
- Eerste scholen gestart met CZ concept (oa extra lessen en wijkteams)

2013
- Routekaart 'Gaan voor een Baan'
- Laatste school gestart met CZ concept

2014
- 1e Gaan voor een Baan event 3e en 4e klas vmbo'ers en hun ouders
- Start intensivering samenwerking scholen en welzijn

2015
- 2e Gaan voor een Baan event

2016
- Opening Zuidergymnasium
- Toekenning EU-subsidie Bridge
- 3e Gaan voor een Baan event
- Alle scholen doen mee aan LOB

2017
- Start Stuurgroep CZ, Meesterlab en Opgaveteam dagprogrammering

2018
- Toekenning Regio Dealmiddelen

2019
- 4e Gaan voor een Baan event nu ook voor 2e klassers vmbo
- Start uitbreiding extra uren naar 10 uur
- Einde BRIDGE Subsidie
- Toekenning Sterk techniek onderwijssubsidie Tech op Zuid
- Start Stuurgroep Vakmanschap

2020
- Start inzet volledige 10 uur dagprogrammering
- 1e schoolsluiting Covid 19

2021
- 2e schoolsluiting Covid 19
- Start Schoolzorgteams
- Lancering Nationaal Programma Onderwijs

2022
- Start Dagprogrammering op 8 voortgezet onderwijs scholen
- Start Dagprogrammering in het voortgezet onderwijs
- Toekenning REACT EU subsidie voor Gaan voor een Baan
- Start schouwen op 6 Dagprogrammering scholen

2023
- Toekenning EU subsidie Kansen voor West III (KvW3) voor Gaan voor een Baan
- Tweede ronde schouwen Dagprogrammering op 9 po en 6 vo scholen

5. Werk

In 2023 is het aantal mensen op Zuid in de bijstand gedaald, maar niet hard genoeg. Verder zijn nieuwe werkgevers gaan meedoen met de AanDeBak-garanties waardoor nog meer jongeren op Zuid een baangarantie hebben. In deze periode is ook voor een vernieuwde aanpak gekozen met onder andere loonkostensubsidie, meer mogelijkheden voor kinderopvang en meer inkomenszekerheid bij de overgang van de bijstand naar werk.

Het hoofddoel van de pijler werk is om het aandeel mensen met een uitkering in Rotterdam-Zuid op hetzelfde niveau te krijgen als in de rest van Rotterdam. Op Zuid woont ongeveer 32% van alle Rotterdammers, maar van alle Rotterdammers met een uitkering 40,02%. Dat moet naar 32%, ofwel 10.000 Rotterdammers eind 2031 bij gelijkblijvend aantal voor Rotterdam als geheel. Eind 2023 hadden 13.065 mensen op Zuid een uitkering.
Bij de pijler Werk van het NPRZ staan twee groepen inwoners centraal: schoolgaanden van groep 6 tot aan de arbeidsmarkt en werkzoekenden met een bijstandsuitkering. De inspanningen in het NPRZ richten zich bij de eerste groep op het zoveel mogelijk laten kiezen van opleidingen met goede vooruitzichten op een baan, dus in de sectoren zorg, haven, techniek en logistiek, kinderopvang, onderwijs en politie.
Daarnaast is er het programma Samen voor Zuid, een samenwerking met de gemeentelijke diensten W&I en MO. Hiermee worden meer mensen aan werk geholpen. Werk is beste zorg en de beste weg uit armoede, maakt kansen groter en ongelijkheid kleiner en geeft structuur in het leven.

AanDeBak-garanties
Steeds meer jongeren kunnen profiteren van de AanDeBak-garantie waarmee zij aan het begin van hun opleiding al zeker zijn van een baan én een goed startsalaris. Het aantal garanties in 2023 is gestegen van 802 naar 831 door de uitbreiding met vier werkgevers. Naast niveau 3 en 4-opleidingen zijn nu ook niveau 1 en 2-opleidingen met de AanDeBak-garantie beschikbaar. Ook is het aantal studenten dat een van die mbo-opleidingen volgt gestegen.

Grafiek 5: ontwikkeling salarissen

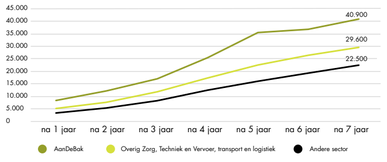

Tabel 5

Werkgevers	Aantal beschikbare AanDeBak-garanties (2023)
Ministerie van Defensie	**100**
Stadsbeheer Rotterdam	**22**
SPG Infra en Bouwend Nederland	**50**
Bouwplein Rotterdam	**20**
Deltalinqs	**100**
deRotterdamseZorg	**180**
Food Innovation Academy	**30**
Sectorinstituut Transport en Logistiek	**25**
RET	**10**
Metalent en IW Zuid-Holland	**40**
Kinderopvang	**100**
Politie eenheid Rotterdam	**45**
AmSpec	**3**
Basisonderwijs (pabo)	**100**
Rotterdam Ahoy	**1**
Stedin	**5**
Totaal	**831**

Win-winsituatie
Jongeren die een opleiding volgen waar de AanDeBak-garantie voor geldt, zijn verzekerd van een baan zodra zij hun diploma halen. Dertien werkgevers en brancheorganisaties in zorg, haven en techniek staan daarvoor garant met in totaal 586 van de 831 garanties. Rotterdam Ahoy, AmSpec en Stedin zijn de nieuwste partners die zich langdurig committeren om samen met basisonderwijs, vmbo's, mbo's en de gemeente Rotterdam jongeren op Zuid op weg te helpen naar een kansrijke toekomst. Ook stellen de politie, kinderopvangorganisaties en schoolbesturen 245 AanDeBak-garanties beschikbaar. Samen creëren de betrokken partijen een win-win situatie. De AanDeBak-garanties zijn voor werkgevers een krachtig instrument om in een vroeg stadium goed opgeleid personeel aan zich te binden. Voor jongeren van Zuid zijn de AanDeBak-garanties een sterk signaal dat ze gewild zijn op de arbeidsmarkt. Ook kunnen zij allerlei obstakels op weg naar een baan overslaan inclusief mogelijke arbeidsmarktdiscriminatie. Wanneer jongeren gediplomeerd zijn, verdienen zij substantieel meer dan diegenen die zonder de AanDeBak-garantie of in een andere sector aan de slag gaan (zie grafiek 5).

Grafiek 6: bijstandsvolume (BUIG-uitkeringen) in vergelijking met de G4

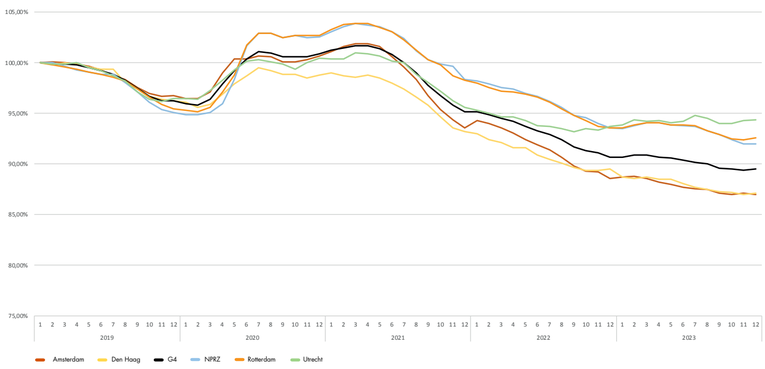

Lichte stijging zichtbaar
In schooljaar 2023/2024 schreven 865 leerlingen zich in voor een opleiding met de AanDeBak-garantie die leidt naar een baan in de zorg, haven, techniek, bouw, infra, food, kinderopvang, politie, onderwijs (pabo). Dat is een stijging ten opzichte van voorgaand schooljaar (2022/2023: 830). Bij deze ontwikkeling springen de opleidingen in de kinderopvang en de bouw er uit. (kinderopvang van 82 naar 99 leerlingen, bouw van 48 naar 63). En waar de meeste AanDeBak-garanties gelden voor jongeren met een niveau 3 en 4 opleidingen zijn er inmiddels ook 38 niveau 2 en 1 niveau 1 opleiding waarmee jongeren na het behalen van hun diploma gegarandeerd een baan hebben.

Feestelijke uitreikingen
In maart 2023 hielden Albeda Zorgcollege, Zadkine en twee werkgeversorganisaties samen met NPRZ een feestelijke uitreiking van de AanDeBak-garantie in Theater Zuidplein. De aanwezige vmbo'ers met profiel Zorg & Welzijn en mbo-studenten ontvingen hun garantie uit handen van deRotterdamseZorg en Rotterdamse kinderopvangorganisaties. Ook maakten zij kennis met het werk en de werkgevers. Zo konden de vmbo'ers zich oriënteren en de mbo-studenten zich verzekeren van een kansrijke toekomst.
Ook ontvingen 87 derde- en vierdejaars vmbo'ers van Het Zuiderpark College een AanDeBak-garantie, sommigen in het bijzijn van hun ouders. Met een technisch profiel als Bouwen, Wonen, Interieur (BWI) en Produceren, Installeren en Energie (PIE) is er volop toekomstperspectief voor studenten en zijn zij van onschatbare waarde. Dat was dan ook de boodschap van de leerwerkbedrijven Metalent, IW Zuid-Holland, Haagbouw en SPG Infra tijdens de uitreiking. Al bij de start van de opleiding kunnen studenten in dienst bij een van deze bedrijven. Ze 'leren in de praktijk' drie of vier dagen, de andere dagen zitten ze op school. Tijdens het 'leren in de praktijk' ontvangen ze al een salaris.

↑ Bij het Werkstation worden aanvragers van een uitkering niet alleen geholpen aan werk en opleiding of training maar krijgen ze ook ondersteuning bij andere kwesties zoals schuldenbeheer, kinderopvang en laaggeletterdheid.

De AanDeBak-garantie kent veel waardering maar had nog weinig navolging. In 2023 kwam daar verandering in. De negentien burgemeesters van de gebieden die vallen onder het NPLV (zie kaartje op pagina 14) verkennen hoe zij de AanDeBak-garantie kunnen inzetten in hun eigen gebieden.

Samen voor Zuid
In 2023 is gestart met een vernieuwde aanpak, door banen met loonkostensubsidie, hulp om kinderopvang te regelen en te zorgen voor inkomenszekerheid bij de overgang van uitkering naar werk en veranderingen in toeslagen. Die verandering gaan vooral over het wegnemen van belemmeringen. Veel alleenstaande moeders denken dat ze niet kunnen werken omdat er te weinig plekken zijn in de kinderopvang of omdat ze op zien tegen de aanvraag.
Ook zijn er drempels rond inkomenszekerheid. Door het wegvallen van toeslagen bij het aannemen van werk, zijn mensen bang om financieel achteruit te gaan. Daarom is er in 2023 een pilot gestart om deze onzekerheid weg te nemen. Met een app krijgen mensen inzicht in hun toekomstig inkomen. En er wordt gewerkt aan een buffer om schommelingen in het inkomen tegen te gaan en risico's rond terugbetalen bij mensen weg te nemen.
De nieuwe inspanningen hebben in 2023 nog niet geleid tot het gewenste resultaat. Er is een afname van het aantal mensen in de bijstand maar dit aantal is lager dan beoogd. Het absolute aantal mensen in de bijstand op Zuid in 2023 is gedaald naar 13.065, een afname van 179 (in 2022: 682). Dat is een afname t.o.v. het jaar ervoor van 1,4% (2022: 4,9%). Deze stagnatie is ook in de G4 zichtbaar (zie grafiek 6). In 2024 wordt de aanpak verbeterd. Er zijn voldoende kansen voor werk, maar om deze kansen te kunnen verzilveren, is een zorgvuldige uitvoering en aansturing noodzakelijk, met oog voor de doelgroep en hun leefomgeving thuis.
De stagnatie komt door de instroom, er gaan in Rotterdam-Zuid namelijk relatief veel mensen van bijstand naar een baan. Er zijn via verschillende interventies mensen aan het werk geholpen. Zo hebben werkcoaches op Rotterdam-Zuid meer tijd per werkzoekende en worden er speciale methodes ontwikkeld om achterliggende problemen sneller op te lossen. Denk aan mensen die niet alleen werk zoeken, maar ook een zorgvraag of financiële problemen hebben.

Vergelijking met de G4
In vergelijking met de andere G4-steden en de rest van Rotterdam valt op dat het bijstandsvolume in NPRZ-gebied vóór corona sterker daalde dan elders. Aan het begin van de coronaperiode steeg het aantal uitkeringen weer maar inmiddels is daling weer ingezet. Rotterdam-Zuid deed het nipt beter dan de rest van Rotterdam, maar andere steden daalden over de hele periode 2019 tot en met 2023 sneller, met uitzondering van Utrecht. Het verschil met de G4 in aandeel huishoudens met een WW of WWB-uitkering was 30,3% ingelopen eind 2022, eind 2023 was dit 35,7%.

Economische structuurversterking
Het NPRZ wil ook de economische structuur van Rotterdam-Zuid versterken. De bereikbaarheid van werk elders is matig en er is in het gebied zelf relatief weinig werkgelegenheid. De partners en NPRZ hebben een goede basis gelegd met het opleiden van meer professionals in de zorg, haven en techniek. Dit vanuit de behoefte op de arbeidsmarkt en de kansen voor inwoners van Rotterdam-Zuid. Voor nieuwe werkgevers is de nabijheid van goed geschoold personeel een vestigingsfactor. En voor werknemers is de nabijheid van banen een reden om ergens te gaan wonen.

Resulaten economische structuurversterking in 2023?
› Besluit van gemeente en Rijk om tot een derde oeververbinding (Kralingen-IJsselmonde) te komen. Eind 2023 besloot de gemeenteraad definitief over deze nieuwe stadsbrug.

› De TU Delft wil uitbreiden naar Rotterdam. De vestiging van de TU Delft op Zuid is een grote kans voor de economische structuurversterking van Rotterdam-Zuid.

› Gemeente, Codarts, Willem de Kooning Academie en de Erasmus Universiteit werkten verder aan het Masterplan Cultuur&Campus. Dat geldt ook voor het inrichten van een experimenteerhub/living lab aan de Putselaan. Hiermee wordt vooruitgelopen op de ontwikkeling aan de Doklaan. Er is nog geen zicht op voldoende financiering voor de Doklaan.

WAT IS ER BEREIKT IN 2023?

De inzet van extra werkcoaches heeft gezorgd dat elke werkcoach op Zuid minder werkzoekenden hoeft te ondersteunen: **80** tegenover 100 in de rest van Rotterdam.

Er zijn **1.465** mensen van een uitkering naar werk uitgestroomd. (1.740 in 2022). Van alle mensen in Rotterdam die in 2023 van uitkering naar werk gingen, woonde 43,4% op Zuid. In 2022 was dat nog 42,1%.

Er zijn **388** thuisbezoeken afgelegd bij mensen die een verplichting voor hun uitkering hebben verzuimd. In heel Rotterdam 606. Op Zuid waren dus 64% van alle thuisbezoeken.

Er zijn **58** mensen aan het werk gegaan via een Leerpraktijkcentrum (LPC) zoals Beroepentuin, KoCo, Witte Paard, Sanna, Cultuur werkplaats Tarwewijk, Rotterdamse munt, Rotterdam Kookt, Glazenwasserij van Elten, Voedseleducatie 010.

WERK

Legenda
- Samenwerking binnen 1 pijler
- Samenwerking tussen meerdere pijlers

2010 2011 2012
- Onderzoek Tordoir

2013
- Afspraak 40% van de inzet W&I
- 100 Carrièrestart Garanties (CSG's) Deltalinqs

2014
- 10 CSG's RET
- 30 CSG's Food

2015
- 100 CSG's Defensie
- 120 CSG's Zorg

2016
- 50% van de inzet W&I op Zuid
- Start Entreewerkcollege (mbo1)

2017
- 22 CSG's Stadsbeheer
- CSG's Stadsbeheer gemeente
- Start 3 experimenten WenI voor Zuid

2018
- Eerste Relatieve bestandsdaling (afname aantal mensen in bijstand)
- CSG's bouw
- Pilots werkweekagenda, wijkgestuurd werken en hand-in-hand

2019
- ADB-garanties politie en Kinderopvang
- Start werkaanpak Samen voor Zuid
- CSG's worden AanDeBak-garanties (ADB) inclusief Sectorinstituut Transport en Logistiek en Metalent

2020
- Tweede jaar op rij bijstandsontwikkeling lager dan G4
- Coronacrisis leidt tot nieuwe stijging aantal bijstandsgerechtigden
- Driemanschap Kennis en Cultuurcampus op Zuid
- Opening Kunsten pand (Theater Zuidplein en Bibliotheek)

2021
- Procesevaluatie Samen voor Zuid (KNAP'RZ)

2022

2023
- Start Bauhaus Cultuur&Campus Zuid
- ADB-garantie AmSpec
- ADB-garantie Haagbouw (BouwPlein Rotterdam)
- Definitief besluit 3e stadsbrug Kralingen-IJsselmonde

6. Wonen

In 2023 is veel nieuwbouw op Zuid gekocht door mensen die al op Zuid wonen. Het aanbod van nieuwe woningen staat echter flink onder druk. De nieuwbouw blijft achter bij de planning. Er is veel vraag, vooral in het middensegment. Dankzij de opkoopbescherming daalde het percentage gekochte woningen door particuliere verhuurders van 69% in 2021 naar 36% in 2023, waardoor er meer woningen te koop zijn voor mensen die er ook zelf gaan wonen.

↑ Nieuwbouw in de Mijnkintbuurt in de Tarwewijk.

Alle acties van de samenwerkende NPRZ- partners binnen de pijler Wonen zijn erop gericht dat de kwaliteit van wonen op Zuid verbetert. Bijvoorbeeld doordat er meer betaalbare woningen te koop komen, de eigen woning kan worden verbeterd en vergroot, of doordat er meer mogelijkheden zijn te verhuizen naar een grotere woningen. Ook worden bewoners ondersteund bij het op peil krijgen van het onderhoud van hun woning.
In het eerste kwartaal van 2023 hebben alle partners in het NPRZ, waaronder de gemeente en de corporaties, het nieuwe Uitvoeringsplan NPRZ 2023-2027 vastgesteld. Voor alle wijken worden zogenoemde handelingsperspectieven gemaakt waarin de aanpak per wijk is uitgewerkt. Eind 2025 heeft elke wijk in Rotterdam-Zuid een actueel handelingsperspectief.

Resultaten in 2023
Belangrijke mijlpalen in 2023 in projecten waren de sloop van het Dahliablok in Bloemhof, de eerste paal bij de Mijnkintbuurt in de Tarwewijk, start verhuur nieuwbouwwoningen Tuinbuurt Vrijlandt, start bouw Dukdalf in Feijenoord, start bouw Valcensteyn in Pendrecht, start bouw Het Zuiderhof fase drie in Vreewijk en de vaststelling van de nieuwe aanpak voor de Fazantstraat in Carnisse. Dit is een aanpak waar achterstallig onderhoud wordt weggewerkt en de gemeente woningen aankoopt en vergroot. De gemeente heeft ook veel slechte woningen verworven om aan te pakken, waaronder de Urkersingel in Carnisse. Ook is er gestart met verkennende gesprekken met eigenaren en bewoners voor nieuwe projecten in onder andere Carnisse en Oud-Charlois. Doel is informeren over het waarom van een aanpak en het horen welke ideeën en wensen er bij bewoners leven over hun woning en woonomgeving. Ook een belangrijke mijlpaal in 2023 was de start van de gesprekken in de wijk Bloemhof om woningeigenaren te informeren over de effecten van bodemverzakking in combinatie met funderingsproblematiek. Dit was gebeurde parallel aan de gesprekken van de corporaties Woonstad en Hef Wonen met hun huurders.
In 2023 zagen we net als eerdere jaren dat bewoners van de nieuwbouw op Zuid in meerderheid Zuid zelf komen, gemiddeld 60% per project *(bron: OBI)*.

Grafiek 7: NPRZ Wonen ambitie vs. realisatie 2022

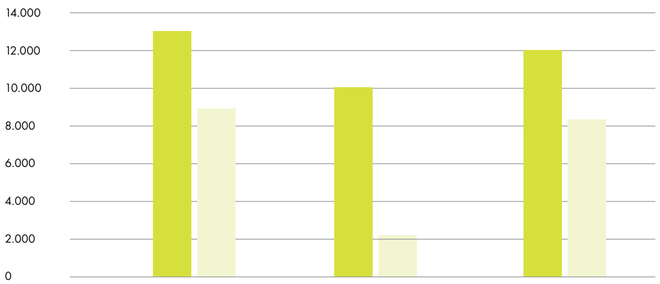

	Basisaanpak Particuliere Voorraad	Grondige Aanpak Particulier Voorraad	Corporatievoorraad
Ambitie	13.000	10.000	12.000
Behaald in 2023	8.900	2.200	8.400

Kwetsbare woningen
Het aandeel kwetsbare woningen laat een daling zien van 36,5% naar inmiddels 33,1% in Rotterdam-Zuid *(bron: Wijkprofielen)*. Dat komt omdat er veel nieuwbouw is toegevoegd. Daarom zijn er naar verhouding minder woningen van slechte kwaliteit. De praktijk in de wijken op Zuid is dus nog steeds dat er veel kwetsbare woningen zijn, zowel in de sociale als particuliere voorraad.
Ook in 2023 blijft de nieuwbouw onder druk staan. De uitdaging zit vooral in het toevoegen van grotere woningen in het midden-segment, in zowel koop als huur. Deze zijn cruciaal voor de doorstromingsmogelijkheden voor inwoners van Zuid.
In de bestaande voorraad worden door de prijsstijgingen steeds meer koopwoningen onbereikbaar voor starters en kleine huishoudens/eenverdieners op Zuid.
Door de wetgeving en acties gericht op goed huren en verhuren worden misstanden tegengegaan, maar dit zorgt niet direct voor meer aanbod in de betaalbare huur. Dit komt omdat de maatregelen nog maar kort van kracht zijn (Verhuurdervergunning, Wet betaalbare huur). Er zijn relatief weinig nieuwbouwwoningen in het middensegment bij gekomen. Ten opzichte van de rest van de stad komt er op Zuid meer sociaal bij. In de recent vastgestelde nieuwe Woonvisie voor Rotterdam is het ontwikkelen van woningen in middenkoop en middenhuur een belangrijk speerpunt. Hier moeten komend jaar ook acties op ingezet worden om de planning bij te sturen. Qua realisatie blijft het bouwen achter bij de planning, zowel op Zuid als in de rest van de stad en bij zowel projecten van corporaties als marktpartijen.

Aanpak van woningen
Binnen NPRZ wordt via drie sporen gewerkt aan betere woningen op Zuid; de aanpak van corporatiewoningen, de basisaanpak van particuliere woningen en de grondige aanpak van particuliere woningen.
In 2023 zagen we dat corporaties hun woningvoorraad wel opknappen, maar in hun aanpak kunnen zij steeds minder gaan doen aan het bouwen van woningen in het midden en hogere segment. Dit is wel belangrijk op Zuid om een divers aandeel woningen te krijgen.
De voortgang op de grondige aanpak van particuliere woningen, kwam moeizaam op gang omdat dit een nieuw beleidsterrein was. Inmiddels is er een forse stap vooruit gemaakt naar 2.000 van de 10.000 woningen, met geld van Rijk en gemeente.

Bijzondere uitdagingen in wonen en leefbaarheid
Naast de drie sporen ligt er nog een uitdaging in de slechte kwaliteit en woonomstandigheden in de particuliere woningsector. Het goed onderbrengen van kwetsbare groepen in de samenleving is een belangrijke taak voor gemeente, Rijk en corporaties. In 2023 zijn deze partijen met elkaar gaan kijken per wijk waar precies de grootste problemen liggen en welke aanpak nodig is. Er wordt vervolgens een aanpak uitgewerkt waarin de corporaties, gemeente en Rijk samen financieel bijdragen.
Op 1 juli 2023 werd de Wet goed verhuurderschap van kracht. Deze biedt de mogelijkheid beter in te grijpen bij misstanden op de verhuurmarkt. Zo heeft de gemeente Rotterdam een meldpunt ingesteld waar huurders en woningzoekenden terecht kunnen als ze ongewenst gedrag ervaren van verhuurders of verhuurbemiddelaars.
Rotterdam heeft als eerste gemeente in Nederland de verhuurvergunning woonruimte ingevoerd in de wijk Carnisse. Dit houdt in dat verhuurders alleen nog met vergunning hun woning mogen verhuren aan een nieuwe huurder. Tot 31 oktober waren 446 verhuurvergunningen aangevraagd. De verhuurvergunning wordt verleend met de voorwaarde dat een eerlijke huurprijs wordt gevraagd. Bij de aanvraag van de vergunning moet de verhuurder het huurcontract laten zien aan de gemeente.
Ondanks de krapte op de woningmarkt, zagen we het afgelopen jaar ook leegstand in Zuid. Voor de gemeente geldt dat bij woningen die ze leeg aankopen een zorgvuldige afweging wordt gemaakt welke vorm van tijdelijk beheer (tijdelijke bewoning of camerabewaking) het meest passend is. Uitgangspunt daarbij is zo min mogelijk leegstand. Dit met het oog op de woningnood én het effect op de leefbaarheid in de wijken. De minimale eis bij leegstand is altijd veilig en gezond bewonen. Soms is dit met een kleine extra investering mogelijk, soms met een grote. Daar waar bewoning echt niet mogelijk of onwenselijk is, bijvoorbeeld als sprake is van én hoge kosten voor tijdelijke aanpassingen én een snelle start van de aanpak, wordt gekozen voor camerabewaking.

OPGELEVERD IN 2023

Type/soort/segment	Rotterdam-Zuid (Feijenoord, Charlois, IJsselmonde)	Rotterdam totaal	Percentage op Zuid (Feijenoord, Charlois, IJsselmonde) t.o.v. rest stad
Eengezinswoningen opgeleverd in 2023	229	629	36%
Totaal nieuwe huurwoningen opgeleverd in 2023	635	1539	41%
Waarvan sociale huurwoningen	445	1035	43%
Waarvan middenhuur woningen	100	415	24%
Totaal nieuwe koopwoningen opgeleverd in 2023	438	1234	35%
Waarvan sociaal	1	1	100%
Waarvan in het middensegement	70	147	48%

Financiering vanuit gemeente en Rijk
In 2023 heeft het Rijk 3,76 miljoen subsidie gegeven uit de Woningbouwimpus (WBI) voor het project De Kaai op het voormalige Unilever-terrein op de Kop van Feijenoord. De gemeente legt hier eenzelfde bedrag bij. Met deze financiële steun kan Rotterdam ongeveer duizend woningen bouwen, circa 60% betaalbaar. Dat zijn koopwoningen tussen de €210.000 en €355.000, sociale huur tot €879,66 en middenhuur tot €1465. Met project De Kaai wil de gemeente Rotterdam vooral bewoners in de omliggende wijken mogelijkheden bieden om door te stromen.
Eind 2023 heeft het Rijk ook €28 miljoen subsidie beschikbaar gesteld uit de Volkshuisvestingsfonds. De gemeente Rotterdam legt daar €12 miljoen NPRZ-cofinanciering naast. Met dit totale bedrag worden 415 woningen aangepakt. Daarvan zal de gemeente 255 woningen opkopen, verbeteren en vergroten of samenvoegen. Verder krijgen 160 woningen een aanpak waarbij gevels worden schoongemaakt, ramen en kozijnen vervangen en/of gevaarlijke balkons vervangen.

BEWONERS EN VERHUIZEN

Op 1 januari 2023 telde Zuid 211.168 inwoners. Dit betekent een groei van 2.500 inwoners ten opzichte van het jaar daarvoor. In Rotterdam-Zuid woont 31.8% van de bevolking van Rotterdam.
In 2023 verhuisden in totaal 54.565 mensen binnen, van of naar Zuid. Van de 2.673 bewoners die binnen hun wijk verhuisden deden de meesten dat in de wijken Tarwewijk (aandeel 6,7%), Oud Charlois (8,8%) en Groot IJsselmonde (18.0%). Hierbij zij aangetekend dat laatstgenoemde wijk meer dan twee keer zo groot is als de andere wijken.
In 2023 kwamen 26.430 mensen wonen op Zuid. De wijken Groot IJsselmonde (aandeel 14,1%), Vreewijk (8,1%) en Lombardijen (10,6%) ontvingen de meeste bewoners uit andere wijken van Zuid. Carnisse (aandeel 11,1%), Oud-Charlois (9.8%) en de Tarwewijk (12,0%) ontvingen de meeste bewoners uit het buitenland.
25.462 bewoners verhuisden van een adres van Zuid. De meeste bewoners vertrokken naar een andere wijk van Zuid (aandeel 26,2%), naar elders binnen Rotterdam (22,1%) en naar de regio (15,1%). De rest verhuisde naar de provincie, naar elders in Nederland of naar het buitenland. Van de woonwijken kenden de Kop van Zuid en Wielewaal relatief de meeste verhuisbewegingen.

WONEN

Legenda
- Samenwerking binnen 1 pijler
- Samenwerking tussen meerdere pijlers

2010 2011
- Vestia in de problemen: 16 projecten geschrapt

2012
- Convenant Vestia projecten €30 miljoen Spies gelden

2013
- Zuid wil Vooruit inzet corporaties t/m 2022
- Wet verhuurderheffing goedgekeurd met aftrekregeling voor Zuid €34,4 miljoen voor corporaties en €26 miljoen voor PV

2014
- Corporaties investeren €494 miljoen in eigen opgave periode 2014-2018
- Ruimtelijk Perspectief Rotterdam-Zuid en handelingsperspectieven

2015
- MKBA Particuliere Voorraad NPRZ
- Steigers op Zuid gestart: 3.000 particuliere woningen verbeteren in 2015-2018
- Nieuwe woningwet in werking uitzonderingspositie realiseren niet-doeb in Rotterdam Zuid door corporaties

2016
- Businesscases aanpak PV opgeleverd
- Bijdrage aan Particuliere Voorraad (PV) door gemeente (€10 miljoen p/j voor 5 jaar)
- Motie De Vries aangenomen in de Tweede Kamer

2017
- Ondertekening convenant particuliere voorraad
- Extra aftrek verhuurderheffing €37,4 miljoen voor PV op Zuid en €35,4 miljoen voor corporaties
- Start verwerving Urkersingel
- Start verwerving Dahliablok
- Start verwerving Mijnkintbuurt

2018
- Coalitiovereenkomst NPRZ
- MKBA NPRZ
- Regio Deal Rotterdam-Zuid: €160 miljoen voor de aanpak van de particuliere voorraad

2019
- Corporaties investeren €625 miljoen periode 2019-2023
- Vaststelling werkprogramma wonen NPRZ door gemeenteraad
- Woondeal zuidelijke randstad afgesloten
- Uitspraak minister en adviescommissie geschilbeslechting woningwet
- Rijksprogramma leefbaarheid en veiligheid start
- Regio Deal Rotterdam-Zuid: €160 miljoen voor de aanpak van de particuliere voorraad

2020
- Motie Dik Faber aangenomen: onderzoek naar nieuwe heffingskorting voor woningcorporaties in Rotterdam-Zuid en krimpgebieden
- Eerste kroon-besluiten onteigening particuliere voorraad Mijnkintbuurt en 2e Carnissestraat
- Start voorbereiding sloop Mijnkintbuurt

2021
- Aankondiging volkshuisvestingsfonds
- 16 burgemeesters presenteren manifest Dicht de kloof!
- Manifestgroep investeerders Zuid opgericht

2022
- Start gebiedsontwikkeling Lombardijen
- Ondertekening uitgangpunten sociaal statuut tussen gemeente, corporaties en bewoners
- Opkoopbescherming van kracht in 6 wijken Rotterdam-Zuid
- Volkshuisvestingsfonds toekenning €40 miljoen met €17 miljoen cofinanciering vanuit gemeente, ingezet voor grondige aanpak particuliere voorraad
- Reservering €80 miljoen in het Rotterdamse coalitieakkoord Eén Stad
- Woningbouwimpuls van €57 miljoen Feyenoord City, Noordrand Zuiderpark/Hart van Zuid en Codrico

2023
- Start bouw grote projecten o.a. woontoren Piekstraat, Waterside II, Koer, Leeuwenkuil
- In Uitvoeringsplanperiode 2019-2022 start bouw 5.277 woningen
- Wet goed verhuurderschap in werking

7. Veilig

Veiligheid is belangrijk om fijn te wonen, te werken en naar school te gaan op Zuid. De afgelopen jaren is de criminaliteit gedaald, tegelijkertijd zijn er vuurwerkaanslagen en neemt het aantal uithalers toe dat in de haven wordt betrapt. Uit de wijkprofielen blijkt dat veel bewoners vinden dat de onveiligheid is toegenomen. Daarom hebben de veiligheidspartners controles gehouden op ondermijnende activiteiten en zijn er meer middelen en acties voor het voorkomen van jeugdcriminaliteit. Ook is er extra aandacht en hulp voor mensen die kampen met een licht verstandelijke beperking (lvb).

Tabel 6: criminaliteit op Zuid in 2023

Aantal overtredingen opiumwet	668
Aantal overvallen	21
Aantal straatroven	97
Aantal woninginbraken	368
Aantal schietpartijen & explosies	96

↑ Zittingszaal van de Wijkrechtspraak op Zuid aan de Hillevliet.

Rotterdam is een grote internationale zeehaven. Daardoor is de regio helaas een aantrekkelijke plek geworden voor drugscriminaliteit. De gevolgen van de drugshandel zijn op verschillende manieren voelbaar in de wijken van Rotterdam-Zuid. Criminelen zijn altijd op zoek naar mensen die te verleiden zijn voor het uitvoeren van gevaarlijke klussen. Zo worden kwetsbare jongeren bijvoorbeeld verleid om snel veel geld te verdienen. Ook staan op Zuid veel woningen en panden die aantrekkelijk zijn om te gebruiken voor het produceren of opslaan van drugs vanwege de anonimiteit: op veel locaties weten de mensen in de buurt vaak niet wie er woont of door wie het pand wordt gebruikt.
De drugscriminaliteit brengt ook ernstige incidenten met zich mee zoals ontploffingen, steekpartijen en schietpartijen.
Daarom is er de afgelopen jaren meer en gerichter te werk gegaan in de strijd tegen ondermijning.
Zo zijn in 2023 op Zuid 52 panden bestuurlijk gesloten na het aantreffen van handelshoeveelheden harddrugs of voorbereidingshandelingen voor de handel daarin. In het havengebied zijn in het hele jaar 72 uithalers aangetroffen die wonen op Zuid. De detailhandel en horeca zijn branches die kwetsbaar zijn voor inmenging van de georganiseerde misdaad, en daarom zijn 70 ondernemingen onderworpen aan gezamenlijke controles door verschillende partners. Daarnaast heeft de gemeente nog eens 93 reguliere controles uitgevoerd. Op de Groene Hilledijk en Beijerlandselaan loopt sinds 2019 de zeer intensieve aanpak “Hand in Hand”. Foute ondernemers worden aangepakt, een deel van de panden is met NPRZ-middelen gekocht en opgeknapt door de gemeente. Zo krijgt men sturing op nieuwe ondernemers en bewoners. De aanpak wordt ondersteund door het NPRZ en is richtinggevend voor de aanpak van de andere winkelstrips op Rotterdam-Zuid zoals die op de Slinge.

Tabel 7: misstanden bij bedrijven en woningen 2023

Boulevard Zuid	116
Slinge	55

Daarnaast willen de partners die samenwerken aan het verbeteren van de veiligheid niet alleen méér inspanningen leveren, maar ook slimmer te werk gaan. Zo wordt in het geval van geweld niet alleen gekeken naar het incident zelf, maar wordt ook geprobeerd te achterhalen of achter een schietpartij of explosie een ruzie of conflict schuilgaat. Zo kunnen we ons richten op de kern van het probleem, door de personen te benaderen die de ruzie in stand houden. Dit wordt gedaan met de inzet van jongerenwerkers, de reclassering, de wijkagenten, maar ook betrokken ouders en bewoners uit de buurt. Die aanpak noemen we de Group Violence Intervention (GVI). Het afgelopen jaar is dit middel al een aantal keer ingezet in een gewelddadig conflict tussen groepen jongeren.

Afgepakte goederen en middelen krijgen een publieke bestemming, zoals het gereedschap dat uithalers en inbrekers gebruiken voor hun illegale werkzaamheden. Normaal gesproken worden deze spullen vernietigd of verkocht, maar het Openbaar Ministerie probeert steeds meer mogelijkheden te verkennen om deze spullen een meer duurzame bestemming te geven. Gereedschappen kunnen namelijk heel goed worden gebruikt door onderwijsinstellingen of werkplaatsen.

Straf maar ook zorg
Voorkomen is beter dan genezen. Daarom werden de partners onder de vlag van het Rijksprogramma Preventie met Gezag (PmG, gelieerd aan de gebieden in het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid) gestart met het versterken van bestaande en het ontplooien van nieuwe initiatieven voor de kwetsbare jongeren van Zuid. Hiermee worden jongeren die in aanraking dreigen te komen met de criminaliteit extra gesteund in het nemen van de juiste beslissingen op gebied van school en werk, zodat ze een goede toekomst op kunnen bouwen.
We willen het aanbod van weerbaarheidslessen op scholen uitbreiden. In september 2023 is het project persoonsgerichte aanpak risiscojongeren (pga) gestart, waarmee jongeren een voor hen op maat gemaakt hulppakket krijgen. De eerste maanden stonden in het teken van het netwerk verkennen. In 2023 hebben de NPRZ-partners geëxperimenteerd met een nieuwe vorm van weerbaarheidslessen voor de jongeren op scholen in Rotterdam-Zuid. Met een interactief programma waarbij gebruikt wordt gemaakt van virtual reality-brillen kunnen jongeren ervaren hoe het is om verzeild te raken in een neerwaartse spiraal van criminele hand- en spandiensten, waarna ze met professionals in gesprek gaan over onder andere het maken van keuzes en het nadenken over gevolgen van gedrag.
Naast professionals en de jongeren zelf, hebben de partners ook meer samenwerking gezocht met de personen om de jongeren heen. Moeders zijn dé schakel richting de jeugd. Het project Onwijze moeders geeft voorlichting aan moeders over alles waar de jeugd mee bezig is. Eens per maand ontmoeten de wijkagent en ouders elkaar in de ouderkamer van de school. Doordat de Onwijze Moeders nauw contact hebben met de wijkagenten kunnen zij signalen snel met elkaar delen en wordt de drempel een heel stuk lager om contact met elkaar te maken. Het project loopt al op verschillende scholen. De initiatieven daartoe worden genomen door individuele wijkagenten die eigenstandig samenwerking zoeken met relevante partners. Onder Preventie met Gezag zijn middelen toegekend om de Onwijze Moeders de komende jaren verder te professionaliseren en uit te breiden naar andere wijken en scholen.

Licht verstandelijke beperking
De aandacht voor mensen in de strafrechtketen met een licht verstandelijke beperking (lvb) is in 2023 vergroot omdat een groot percentage van de mensen die in aanraking komen met justitie problemen heeft met bijblijven in de snel veranderende, complexe maatschappij. Zo heeft deze groep mensen vaker problemen met lezen en schrijven, het begrijpen van bureaucratische rompslomp of het omgaan met frustraties en teleurstellingen. Het werken met mensen met lvb vraagt extra inspanning en kennis van betrokken professionals. Het NPRZ helpt instanties om hun organisatie met oog op deze doelgroep in te richten. Elke organisatie geeft op zijn eigen manier vorm aan de deskundigheidsbevordering lvb zoals met een training, een e-learning, een VR-Experience of in de leergang nieuwe medewerkers. Deze deskundigheidsbevordering is bijvoorbeeld inmiddels een vast onderdeel van de opleiding tot officier van justitie. Daarnaast zijn in het Rotterdamse veiligheidsdomein (reclassering, politie, justitie) in 2023 meer dan 180 professionals getraind. In 2023 zijn er vijf werkprocessen lvb aangepast binnen de relevante organisaties uit het veiligheids-domein. Dan gaat het bijvoorbeeld om het afnemen van een vragenlijst in een politieverhoor om mogelijke problematiek te signaleren of het versturen van oproepen voor een rechtszitting in beter te begrijpen taal.

Die extra aandacht voor problematiek áchter criminaliteit komt mooi tot zijn recht in het Huis van de Wijk aan de Hillevliet 90; een buurthuis op Zuid met zijn eigen rechtbank: de Wijkrechtspraak op Zuid. Door meer tijd uit te trekken voor een zitting wordt ruimte gemaakt om de multi-problematiek, die vaak aanwezig is op Zuid, goed in beeld te brengen. Daarmee komt er een uitspraak die bijdraagt aan een structurele oplossing waardoor de kans op herhaling wordt verminderd. Bewoners ervaren bij de Wijkrechtspraak op Zuid een lage drempel tot het vinden van hun recht. Hulpverlening, politie, reclassering en OM vormen via het Multidisciplinair Overleg (MDO) voorafgaand aan de zitting een praktisch wijkgericht netwerk dat elkaar goed kent en versterkt om tot een passend hulpverleningstraject te komen. In 2023 zijn er 146 zaken behandeld op de Wijkrechtspraak op Zuid. Er hebben 82 MDO’s plaatsgevonden. Er heeft een uitbreiding plaatsgevonden voor zaken uit heel Rotterdam-Zuid. Eerder ging het alleen om het gebied Feijenoord. De projectgroep van de wijkrechtspraak werkt eraan om het aantal zittingen van de Wijkrechtspraak te vergroten en te verbreden. Zo wordt naast de instroom vanuit het strafrecht onder meer gezorgd voor instroom vanuit leerplichtzaken en wordt gevraagd om meer aanmeldingen vanuit de medewerkers van de wijkteams. In 2024 zal er een uitbreiding plaatsvinden van de zaaksoorten, namelijk civiele jeugdzaken, jeugdstrafrecht, schuld- en kantonzaken en bestuursrecht.

Bij aanvang van het NPRZ in 2011 was er nog geen pijler Veilig. Afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de pijlers School, Werk en Wonen kunnen worden versterkt door een stevigere aandacht voor de veiligheid en ondermijning in Rotterdam-Zuid. Jonge mensen steunen bij het volgen van een opleiding en het vinden van werk is minder effectief als je niet tegelijkertijd aandacht hebt voor de verlokkingen van het snelle geld in de criminaliteit. Sociaal wijkenbeleid verliest aan kracht als justitie er niet bij aanhaakt. Maar ook het omgekeerde geldt: het pad naar een passende opleiding, eerlijk werk en een goede toekomst moet voor iedereen begaanbaar blijven.

ZITTINGEN WIJKRECHTSPRAAK OP ZUID 2023

- **88** Strafzaken
- **46** Civiele zaken, leerplicht, onder toezichtstelling
- **12** Huiselijk geweldzaken

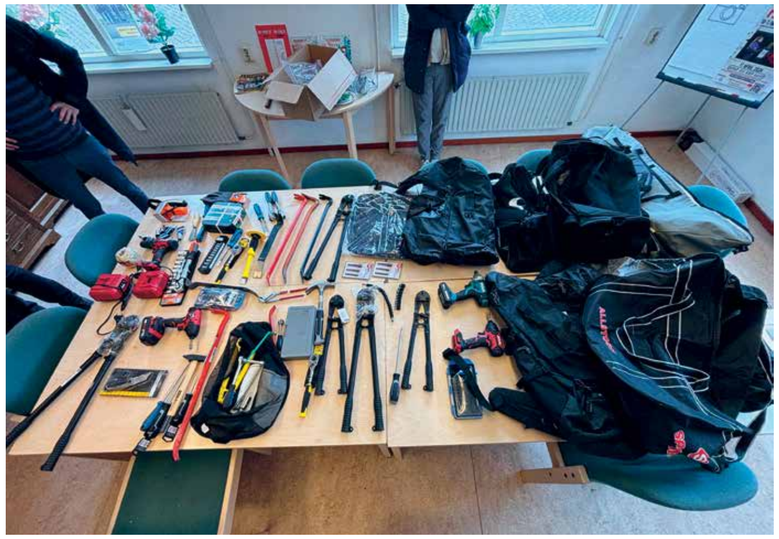

↑ Afgepakt gereedschap van uithalers en inbrekers krijgt een maatschappelijke bestemming.

↑ Portiek waar een vuurwerkbom is afgegaan.

ONDERMIJNING EN VEILIGHEID

Legenda
- Samenwerking binnen 1 pijler
- Samenwerking tussen meerdere pijlers

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

- Start Ondermijning op Zuid met Gemeente, OM, Politie en Belastingdienst
- Rapport “Wijkenaanpak en ondermijnende criminaliteit” van Pieter Tops en Edward van der Torre
- Verdachte transacties op Zuid in beeld gebracht en eerste integraal afpakteam opgericht
- Start fieldlabs
- Campagne illegaal gokken
- Het programmabureau NPRZ krijgt een eigen Officier van Justitie
- Essay “Weerbare wijken tegen ondermijning” van het Verwey-Jonker instituut
- Hand-in-Hand (aanpak Boulevard Zuid)
- Start voorbereiding Wijkrechtspraak
- Start pilot licht verstandelijke beperking in Tarwewijk
- Pilot rechtsbijstand Hillesluis
- Start pilot wijkrechtspraak Rotterdam
- ‘Preventie met Gezag’ wordt opgenomen in het regeerakkoord Rutte IV
- Op programmabureau samenstellen Team Veilig door de reclassering, politie en OM
- Deskundigheidsbevordering lvb
- Vergroten weerbaarheid op scholen d.m.v. VR-project
- Start Group Violence Intervention
- Pijler Veilig wordt officieel een onderdeel van het Uitvoeringsplan NPRZ
- Start rijksprogramma in NLPV-gebieden Preventie met Gezag
- Uitbreiding Onwijze Moeders
- Start pilot Maatschappelijk Herbestemmen in beslag genomen goederen

8. Organisatie en financiën

Het NPRZ is een samenwerkingsverband van alle partners die actief zijn in Rotterdam-Zuid en belang hebben bij de vooruitgang van dit stadsdeel met ruim 208.000 inwoners. De partners zijn: schoolbesturen, het bedrijfsleven, de zorg, de woningcorporaties, het Rijk, de gemeente, het Openbaar Ministerie, politie, rechtbank, de cultuursector en de bewoners. Het NPRZ maakt de verbinding tussen de partners en zorgt voor afstemming, interactie en een effectieve samenwerking.

In het bestuur van het NPRZ zijn de partners gelijkwaardig vertegenwoordigd. Bestuursleden vertegenwoordigen ieder een domein en samen de op Zuid betrokken partners. Zij zorgen voor mandaat en informeren hun achterban. Ze zijn vooruitgeschoven post om de samenwerking en doorbraken mogelijk te maken. Daarbij worden ze ondersteund door de programmadirecteur en het programmabureau met twaalf medewerkers. Het bestuur heeft de burgemeester als onafhankelijke voorzitter. Naast de gemeente en het Rijk nemen vertegenwoordigers van de corporatiesector, de onderwijssector, het bedrijfsleven (2x), de zorgsector, het veiligheidsdomein, cultuursector en bewoners (2x) deel aan het bestuur.
In 2023 is Hugo Hillenaar (Hoofdofficier van Justitie Rotterdam) in het NPRZ-bestuur gekomen in plaats van Fred Westerbeke (politiechef eenheid Rotterdam). Westerbeke en Hillenaar wisselen jaarlijks van plek. Carolien Gehrels heeft in 2023 afscheid genomen als bestuurslid namens de cultuursector. Bij het verschijnen van deze krant zijn Kevin Kanu (bestuurslid namens bewoners), Pauline Calmez (bestuurslid bondgenootschap/eigenaarschap bewoners), Aimee Heijdenrijk (namens werkgevers in de zorg) en Marieke van Wallenburg (namens het Rijk) toegetreden tot het bestuur. Zij nemen de plaatsen in van Bilal Saidi (bewoners), Wietske Vrijland (zorg) en Chris Kuijpers (Rijk). De rol van Pauline Calmez is voor een periode van 2 jaar.

Voor de uitvoering en voortgang van het NPRZ organiseert elke sector een vorm van bestuurlijk overleg met betrokken organisaties per pijler. Het bestuur zelf komt tenminste zes keer per jaar bij elkaar. De directeur heeft naast de besprekingen in het bestuur regelmatig overleg met de afzonderlijke leden van het NPRZ-bestuur en neemt ook deel aan de bestuurlijke en/of directeuren-overleggen per sector.

Programmabureau
De directeur wordt ondersteund door een klein team (zie colofon achterzijde). Het bureau ondersteunt alle partijen die gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering van het Nationaal Programma. Over omvang en samenstelling van dat team beslist het NPRZ-bestuur op voordracht van de directeur. De directeur en het team werken voor het bestuur van het NPRZ. De aanstelling van medewerkers valt formeel onder de gemeente, behalve als ze worden uitgeleend door partners aan het programmabureau. De directeur NPRZ legt verantwoording af aan het bestuur van het NPRZ. De directeur heeft rechtstreeks toegang tot de leden van het bestuur, is verantwoordelijk voor de hele uitvoering van het NPRZ en spreekt partijen op hun verantwoordelijkheid aan. De directeur zorgt voor een adequate monitoring van het programma en agendeert knelpunten bij het bestuur. De directeur draagt zorg voor het draagvlak bij de partners, ook in de contacten met de relevante departementen, toezichthouders en volksvertegenwoordigers, en media. In deel II is een verantwoording over de financiën van het programmabureau opgenomen.
In 2023 is €1.444.990 besteed, dit valt binnen het budget van €1.465.000.

Uitvoering NPRZ
Het "werkapparaat" van het NPRZ bestaat uit alle medewerkers van de partners die op Zuid actief zijn zoals leraren, agenten, medewerkers wijkteams, zorginstellingen, corporaties, gemeenten, rijk, enzovoort. Het programmabureau NPRZ volgt de activiteiten op Zuid, signaleert vertragingen én kansen en zoekt met partners naar praktische mogelijkheden voor versnelling. Het NPRZ werkte tot en met 2022 met een 4-jarige cyclus van uitvoeringsplannen. Vanaf het nieuwe uitvoeringsplan wordt gewerkt met een 5-jarige cyclus. Het nieuwe plan 2023-2027 is te vinden op de website www.nprz.nl.

Programmasturing
Het NPRZ zet jaarlijks de resultaten op een rij. Dat doen we in de zogenaamde voortgangsrapportages, die zijn te vinden op de website nprz.nl. We volgen of we onze doelen bereiken en grijpen in als activiteiten niet hun doelen behalen of dreigen hun doel niet te behalen. Per pijler vindt u de ontwikkelingen samengevat in deze krant, DEEL I. In DEEL II treft u de ontwikkeling van relevante effectindicatoren. Daarin treft u ook het uitgebreide overzicht van de voortgang van alle in het NPRZ Uitvoeringsplan 2023-2026 afgesproken activiteiten.

↑ De jaarlijkse ontmoeting van partners van het NPRZ was in 2023 in theater Zuidplein.

De 20 gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NLPV).

	Stad	Gebied/wijk		
1.	Amsterdam	Zuidoost	90.000	(8%)
2.	Amsterdam	Nieuw-West	160.000	(14%)
3.	Lelystad	Oost	31.000	(3%)
4.	Zaandam	Oost	45.500	(4%)
5.	Schiedam	Nieuwland - Oost	26.000	(2%)
6.	Rotterdam	Zuid	211.000	(19%)
7.	Den Haag	Zuidwest	69.000	(6%)
8.	Utrecht	Overvecht	34.000	(3%)
9.	Nieuwegein	Centrale-As	22.500	(2%)
10.	Groningen	Noord	60.000	(5%)
11.	Eindhoven	Woensel Zuid	39.000	(4%)
12.	Arnhem	Oost	41.000	(4%)
13.	Tilburg	Noord West	46.000	(4%)
14.	Breda	Noord	37.500	(3%)
15.	Leeuwarden	Centrum-Oost	27.000	(2%)
16.	Heerlen	Noord	56.000	(5%)
17.	Delft	West	35.000	(3%)
18.	Dordrecht	West	30.500	(3%)
19.	Roosendaal	Ring	37.500	(3%)
20.	Vlaardingen	West	12.500	(1%)
	Totaal		**1.105.000**	

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid
Het NPRZ stond de afgelopen jaren in de belangstelling van andere gebieden in Nederland die tegen vergelijkbare uitdagingen aanlopen als in Rotterdam-Zuid. Dit leidde in 2021 tot een alliantie van 15 burgemeesters die bij het kabinet aandrongen op een meerjarige nationale aanpak voor hun gebieden. In 2022 leidde dit in de oprichting van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Inmiddels wordt in twintig gebieden in negentien steden gewerkt op een manier vergelijkbaar met het NPRZ. Het NPRZ is ook een van de twintig gebieden. De doelstellingen van het NPLV zijn zeer vergelijkbaar met het NPRZ. Het NPLV heeft tot doel het verbeteren van de fysieke leefomgeving (woningen), het bieden van een beter perspectief op gebied van werk, schulden, school en het vergroten van de veiligheid.
Vanuit ministerie van Justitie en Veiligheid is Preventie met gezag inclusief middelen ondergebracht in het NPLV. Vanuit dit programma wordt het toekomstperspectief en leefbaarheid van jongeren verbeterd, naast het tijdig grenzen stellen aan jongeren die crimineel gedrag laten zien.
Het kabinet besloot daarnaast in juni 2023 om in totaal 200 miljoen uit te trekken voor deze 20 gebieden. 67,4 miljoen hiervan ging naar Rotterdam-Zuid. De middelen zijn met name bedoeld voor de pijlers School, Werk en Thuisbasis op Orde (armoedebestrijding, beter start voor 0-4 jarigen). Het streven is wel dat er één integraal budget per gebied komt.
Het NPRZ participeert in het NPLV-netwerk, vanuit gedeelde belangen en het leren van elkaar. In december 2023 besloten de 19 andere gebieden in het NPLV om de AanDeBak-garanties zoals vormgegeven door het NPRZ ook voor hun eigen gebied te gaan uitwerken.
Met de voorbeeldfunctie en de samenwerking in het NPLV draagt het NPRZ bij aan een effectieve aanpak gericht op gelijke kansen voor inwoners, beter functioneren van overheidsorganisaties en stedelijke vernieuwing in Nederland. Hiermee wordt het vertrouwen van inwoners vergroot in hun toekomst, in de betrokken overheden en in de samenleving.

Regio Deal en andere financiering
De financiering van de meeste interventies in het NPRZ vond tot 2022 plaats via de Regio Deal Rotterdam-Zuid (2019-2022) en de gemeente Rotterdam. De gemeente Rotterdam heeft zijn cofinanciering voor de periode 2023-2026 bij het aantreden van het huidige College geregeld. In 2022 zijn gesprekken gestart met het Rijk over de financiering van het programma na 2022. Dit resulteerde onder andere in een aanvraag voor een nieuwe Regio Deal, die in 2023 werd toegekend voor een bedrag van 30 miljoen. Ook werd er overbruggingsfinanciering toegekend voor 2023 voor de pijlers School en Werk vanuit de ministeries OCW en SZW. Dit ging om bedragen van 7 en 3 miljoen. In juni 2023 maakte het Rijk bekend dat het NPRZ €67,4 miljoen ontvangt vanuit de regeling Kansrijke Wijk, voor de periode 2023-2025. Daarmee is de rijksbijdrage voor de jaren 2024 en 2025 rond, m.u.v. Wonen. Daarna viel het kabinet. Het NPRZ is als onderdeel van het NPLV onder de aandacht gebracht bij alle partijen die deelnamen aan de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023. In veel gevallen is het NPLV ook opgenomen in verkiezingsprogramma's. De twintigjarige handtekening die in het geval het NPRZ in 2011 is gezet, wordt nog steeds waargemaakt.

ZOMER OP ZUID

In de zomer van 2023 vonden vier maanden lang evenementen plaats in Rotterdam-Zuid. Een samenwerking van diverse culturele initiatiefnemers en instellingen (van en voor Zuid) bracht een rijk programma met 75 verschillende evenementen. Het gehele programma trok circa 367.000 bezoekers. Het merendeel van de bezoekers uit de regio Rotterdam (62%), waarvan 28% uit Rotterdam-Zuid zelf. De overige 38% van buiten de regio, waarvan 7% internationaal publiek. De programmering heeft alle culturen en leeftijden in Rotterdam bereikt; met bovengemiddeld veel zogenoemde 'lichte Rotterdamse kunst- en cultuurgebruikers' (62% van het Rotterdamse publiek).

In 2024 vinden afrondende activiteitenplaats binnen de RegioDeal 2018-2022 Cultuur. Ingezette ontwikkelingen zullen zonder extra middelen worden voortgezet en geborgd in het cultuurbeleid van gemeente Rotterdam, met aandacht voor de verdeling over de stad.

De Zomer op Zuid heeft aantoonbaar bijgedragen aan:

Het verbinden van de aanwezige inwoners: **47%** voelt zich meer thuis, **51%** voelt zich meer verbonden, **53%** heeft mensen uit de buurt leren kennen.

Het verhogen en versterken van de cultuurparticipatie op Zuid: **42%** van de bezoekers geeft aan nu vaker naar culturele evenementen te gaan, **21%** van de bezoekers is aangemoedigd om vaker actief culturele activiteiten uit te oefenen.

Bijgedragen aan het gevoel van welzijn: circa de helft van de bewoners die één of meer evenementen heeft bezocht, geeft aan zich minder alleen **(45%)**, zelfverzekerder **(42%)**, gelukkiger **(57%)** of zorgelozer **(45%)** te voelen.

Een positievere framing: voor **44%** van de bewoners is Rotterdam-Zuid aantrekkelijker geworden om te wonen, circa **80%** van de bezoekers heeft een positiever beeld over Rotterdam-Zuid.

Versterking en verbinding van het culturele netwerk/ infrastructuur op Zuid: er is een groot draagvlak onder programmamakers, er is kennis uitgewisseld, nieuw programma/ aanbod ontwikkeld, nieuw publiek bereikt en er zijn nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan.

Economische impact: de uitgaven en overnachtingen leveren tussen de **6** en **7 miljoen euro** op voor Rotterdam-Zuid.

Organisatie en financiën

Legenda
- Samenwerking binnen 1 pijler
- Samenwerking tussen meerdere pijlers

2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

- Advies Deetman/Mans 'Kwaliteitssprong Zuid: Ontwikkeling vanuit Kracht'
- start NPRZ
- Convenant Vestia projecten: €30 miljoen (Spies-gelden)
- eerste Uitvoeringsplan NPR
- Geld beschikbaar door OCW en Gemeente voor extra lestijd pijler School (€18 miljoen per jaar t/m 2017/18)
- extra korting op verhuurdersheffing vanuit het Rijk, opbrengst totaal €183 miljoen voor Zuid
- Financiering door Rijk en gemeente van grondige aanpak particuliere woningen: €87 miljoen
- Start tweede Uitvoeringsplan NPRZ
- MKBA van het NPRZ
- Financiering door Rijk en gemeente van grondige aanpak particuliere woningen: €87 miljoen
- Toekenning Regio Deal Rotterdam-Zuid voor periode 2019-2022: €130 miljoen
- Start derde Uitvoeringsplan NPRZ
- Volkshuisvestingsfonds toekenning, €40 miljoen met €17 miljoen cofinanciering vanuit gemeente, ingezet voor grondige aanpak particuliere voorraad
- Midterm Review met adviezen voor de 2e helft van het NPRZ
- Overbruggingsfinanciering vanuit het Rijk voor pijlers School (ca. €7 miljoen) en Werk (ca. €3 miljoen)
- Toekenning woningbouwimpuls €57 miljoen Feyenoord City, Noordrand Zuiderpark/Hart van Zuid en Codrico
- Start vierde uitvoeringsplan NPRZ
- Besluit over nieuwe Regio Deal Rotterdam-Zuid 2023-2026 (€30 miljoen)
- Bekendmaking Specifieke Uitkering Kansrijke Wijk vanwege het NPLV. Voor Rotterdam-Zuid ca. €67 miljoen voor periode 2023-2025
- Start Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid (NPLV): 20 gebieden in heel Nederland waaronder het NPRZ
- Start postdoctoraal onderzoek naar governance NPRZ

↑ De medewerkers van het programmabureau NPRZ.

Partners onderwijs

- Albeda College
- Stichting voor Islamitisch Voortgezet Onderwijs in Rotterdam (SIVOR)
- Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond (SIPOR)
- De Passie Evangelische School
- Erasmus Universiteit Rotterdam
- Hogeschool Rotterdam
- InHolland
- Lentiz Life College
- Portus Scholengroep
- LMC Voortgezet onderwijs
- Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs (PCBO)
- ROC Zadkine
- Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs (RVKO)
- Scheepvaart en Transport College (STC)
- Stichting BOOR
- Stichting Horizon
- Thomas More Hogeschool
- Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs (CVO - Calvijn)
- Wartburg College
- TU Delft

↑ Delegatie NPRZ op bezoek bij wijkraad Lombardijen.

Partners werk

- AmSpec
- Bouwend Nederland
- Bouwplein Rotterdam
- Deltalinqs
- Food Innovation Acadamy (bedrijven)
- Installatiewerk Zuid-Holland
- Metalent
- Ministerie van Defensie
- MKB Rotterdam
- RET
- Kinderopvang Rotterdam (branche)
- Sectorinstituut Logistiek en Transport
- Stadsbeheer gemeente
- SPG Infra
- UWV Werkbedrijf Rijnmond Rotterdam

Partners zorg

- Erasmus Medisch Centrum
- Maasstad Ziekenhuis
- deRotterdamseZorg

↑ De onderwijspartners bieden verschillende mentoren projecten om leeringen hulp en steun te bieden.

Partners wonen

- Havensteder
- Hef Wonen
- Woonbron
- Woonstad Rotterdam
- Atta Makelaars
- Schildtvoorde NVM makelaardij
- Zuidstad Makelaars

Partners overheid

- Gemeente Rotterdam
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Ministerie van Justitie en Veiligheid
- Openbaar Ministerie Rotterdam
- Provincie Zuid-Holland
- Politie Rotterdam
- Reclassering Nederland
- Belastingdienst

Colofon

Deze krant over de Voortgangsrapportage 2023 is opgesteld door het programmabureau NPRZ in opdracht van het bestuur van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, bestaande uit:

Ahmed Aboutaleb, burgemeester Rotterdam, voorzitter NPRZ;
Marieke van Wallenburg, secretaris-generaal bij ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, namens het Rijk;
Aimee Heijdenrijk, bestuurder zorgorganisatie Pameijer, namens de zorg;
Kevin Kanu, eigenaar Kanu Experience, namens bewoners;
Pauline Calmez, directeur Netwerk Nieuw Rotterdam, bestuurslid voor bondgenootschap/eigenaarschap bewoners;
Diane Middelkoop, voorzitter college van bestuur PCBO Rotterdam-Zuid, namens de onderwijspartners;
Tim Versnel, wethouder Werk&Inkomen, NPRZ, EU-arbeidsmigranten, namens de gemeente Rotterdam;
Hedy van den Berk, bestuursvoorzitter Havensteder, namens de woningcorporaties;
Victor van der Chijs, voorzitter Deltalinqs, namens de werkgevers;
Dick van Well, namens de werkgevers;
Hugo Hillenaar, hoofdofficier van Justitie Rotterdam, namens Veiligheidspartners OM, Politie, Reclassering Nederland.
Vacant: bestuurslid kunst en cultuur

Programmabureau Nationaal Programma Rotterdam Zuid
Mijnsherenlaan 6, 3081CA Rotterdam,
nprz@rotterdam.nl
tel.: 010-2672104
www.nprz.nl
@NPRZ010
nprz010
Nationaal Programma Rotterdam Zuid
Nationaal Programma Rotterdam Zuid

Medewerkers programmabureau:
Marco Pastors (directeur)
Astrid Kroos (adviseur Thuisbasis op Orde en monitoring)
Vildan Ekiz (adviseur School)
David van Dis (adviseur Werk, onderzoek en economische structuurversterking)
Andrea Stierman (adviseur Wonen en bestuur)
Giovanni Fritschij (adviseur bewonersparticipatie en wijkgericht werken)
Cynthia Blok (adviseur Veilig)
Geerten Graef (adviseur Veilig)
Kitty Kanters (adviseur Veilig)
Anne Corré (partnercommunicatie)
Evronique Smits (ondersteuning)
Chantal van Amsterdam (management assistent)
Edwin Cornelisse (manager communicatie)

Datum publicatie juli 2024

Fotografie: Eric Fecken, Rosa Quist, Kim de Hoop, Andreas Terlaak, Paul Martens, Stadsontwikkeling Rotterdam, Ministerie BZK, Edwin Cornelisse en Rechtbank Rotterdam
Grafisch ontwerp en dtp: Otto Mende (Trichis)
Coördinatie totstandkoming en eindredactie: Edwin Cornelisse